frank bold
advokáti

Analýza vlastnické struktury energetického společenství
Analýza nejvhodnější právní formy energetického společenství

Zpracovaly: [redacted] Frank Bold Advokáti s.r.o.

Pro: Podhůří Železných hor o.p.s.

Ke dni: 29. 9. 2025

Financováno Evropskou unií NextGenerationEU
NÁRODNÍ PLÁN OBNOVY
Ministerstvo životního prostředí
STÁTNÍ FOND ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČESKÉ REPUBLIKY

Tento projekt je financován Evropskou unií v rámci Národního plánu obnovy.

Frank Bold Advokáti, s.r.o.
Praha | Brno | Ostrava | Brusel | Krakov

www.fbadvokati.cz | **e-mail** poptavky@fbadvokati.cz| **tel** +420 515 915 081
IČO 28 359 640 | **sídlo** Údolní 33, 602 00 Brno | spis. zn. C 63531 vedená u KS v Brně

Manažerské shrnutí

Předložená analýza se zabývá optimálním právním modelem pro budoucí Energetické společenství Chotěbořsko, které bude působit na Vysočině s územní působností v Chotěboři. Projekt vznikne na základě spolupráce desíti zakládajících členů včetně Města Chotěboř, společnosti Podhůří Železných hor o.p.s, společnosti TECHNICKÁ A LESNÍ SPRÁVA CHOTĚBOŘ s.r.o., Pivovaru Chotěboř s.r.o. či společnosti TEPELNÉ A REALITNÍ SLUŽBY CHOTĚBOŘ s.r.o. a dalších fyzických a právnických osob, přičemž počítá s postupným zapojením dalších partnerů z veřejného, podnikatelského i občanského sektoru, zejména okolních obcí.

Na základě komplexního posouzení doporučujeme zvolit právní formu spolku pro energetické společenství. **Energetické společenství** (namísto společenství pro obnovitelné zdroje) je doporučováno s ohledem na možnost budoucího zapojení velkých podniků, které představují klíčový potenciál pro rozvoj projektu. Tento druh společenství není územně omezen (na rozdíl od společenství pro obnovitelné zdroje), a poskytuje tak větší flexibilitu pro případné územní rozšiřování projektu. Právní forma spolku představuje s ohledem na demokratické řízení a neziskový účel ideální formu pro komunitní energetiku a umožňuje realizovat představy zakládajících členů v oblasti výroby a sdílení elektřiny při současném plánovaném budoucím zapojení velkých právnických osob. Případné zapojení velkých podniků z podnikatelského sektoru bude možné až po uplynutí doby udržitelnosti záměru podpořeného z programu NPŽP, který členství velkých podniků z podnikatelského sektoru v energetických společenstvích vylučuje. V počátku fungování energetického společenství se jeho ziskovost nepředpokládá. Případný zisk v následujících letech lze použít na činnost a další rozvoj společenství (pokrytí mzdových nákladů zaměstnanců společenství, neziskových aktivit společenství jako je například osvětová a vzdělávací činnost společenství, případně i na investice do společných projektů a výroben energie.

Dle projektového záměru má být hlavním posláním ES vytvoření organizačních podmínek pro vzájemné sdílení elektřiny a všeobecná osvětová činnost. ES má tak fungovat jako koordinační platforma pro sdílení energie mezi členy, přičemž jednotlivé výrobny zůstanou ve vlastnictví členů, kteří je budou na vlastní náklady provozovat. Tento decentralizovaný model minimalizuje investiční a provozní náklady ES a zároveň zachovává motivaci členů k efektivnímu hospodaření s vlastními zdroji.

Pro úspěšnou implementaci je klíčové ustanovit statutární orgán se spravedlivým rozdělením členské základny mezi veřejnou a soukromou sféru. Navrhujeme, aby měl statutární orgán 5 členů a byl v něm zastoupen jak veřejný sektor, tak ostatní sektory. Navrhované složení statutárního orgánu zachová rovné postavení zástupců veřejné i soukromé sféry.

Obsah

Manažerské shrnutí 2

Obsah 4

Zadání 8

Východiska / Faktický stav 10

Zdroje / Analyzované právní předpisy 12

Přílohy 12

Zkratky 13

1 Analýza vlastnické struktury energetického společenství 14

1.1 Principy komunitní energetiky a české právní prostředí 14

1.1.1 Sdílení elektřiny v bytových domech 15

1.1.2 Aktivní zákazník 16

1.1.3 Energetická společenství 17

1.1.4 Jaké informace musí být o členech společenství evidovány? 21

1.1.5 Proces vzniku společenství 23

1.1.6 Skupina sdílení ... 28
1.1.7 Alokační klíč a prioritizace výroben ... 29
1.1.8 Shrnutí – energetická společenství ... 37
1.2 Popis faktického stavu ... 39
1.2.1 Struktura zakládajících členů ... 39
1.2.2 Potenciální budoucí členové ... 44
1.2.3 Současná majetková struktura zakládajících členů ES ... 45
1.2.4 Právní stav ... 45
1.2.5 Popis technického stavu ... 45
1.2.6 Územní působnost ... 47
1.2.7 Aktivity společenství a dopad do vlastnické struktury ... 48
1.3 Popis důsledků, které z faktického stavu vyplývají ... 50
1.4 Doporučení pro právní řešení popsaného vztahu ... 53
1.5 Plán majetkové účasti členů v ES ... 56
2 Analýza pro výběr právní formy budoucího společenství ... 59
2.1 Porovnání právních forem připadajících v úvahu pro ES/SOZE ... 59

2.2 Přínosy a omezení analyzovaných právních forem ES/SOZE ... 72

2.3 Doporučení pro výběr vzhledem ke specifickým požadavkům ES Chotěbořsko ... 73

3 Návrh vlastnické struktury ... 74

Plán majetkové účasti ... 80

4 Shrnutí předpokladů k realizaci projektu ... 80

4.1 Současná infrastruktura ... 80

4.2 Investiční a provozní náklady ... 82

4.3 Náklady na rozšiřování ES ... 83

4.4 Administrativní náklady rozšiřování v hrubých číslech ... 84

4.5 Technické zabezpečení při rozšiřování ... 84

5 Plán majetkové účasti členů ES ... 85

5.1 Majetkové zapojení zakládajících členů ... 85

5.2 Finanční zapojení členů ... 86

5.3 Důsledky majetkového zapojení pro postavení členů v ES ... 86

6 Modely financování nových projektů ... 88

6.1 Interní zdroje financování ... 89

6.1.1 Daňové dopady finančního zapojení členů ... 91
6.2 Externí zdroje financování ... 93
6.3 Kombinované modely financování ... 93
6.4 Mechanismy investičního zapojení a vypořádání ... 94
7 Daňové aspekty sdílené elektřiny ... 96
7.1 Daň z příjmů ... 96
7.1.1 Úplatné sdílení elektřiny fyzickými osobami ... 96
7.1.2 Úplatné sdílení elektřiny právnickými osobami ... 98
7.2 Daň z elektřiny ... 100
8 Ekonomická udržitelnost a transparentnost ... 103
8.1 Mechanismy zajištění ekonomické udržitelnosti ... 103
8.2 Zajištění transparentnosti ... 104
9 Řešení potenciálních konfliktů a nerovností ... 105
9.1 Identifikace možných zdrojů konfliktů ... 105
9.2 Preventivní opatření ... 106
10 Časový plán a doporučení ... 106

10.1 Časový harmonogram 106

Zadání

Předmětem posouzení je zanalyzovat a navrhnout optimální právní model fungování energetického společenství a připravit všechny nutné podklady pro založení společenství, a to s ohledem na platný právní rámec. Podklady budou zpracovány s ohledem na zakládající členy společenství, kteří nesou odpovědnost za rozvoj energetického společenství.

Podstatné je zaměřit se i na relevantní partnery v území a vyhodnotit, jak optimalizovat rozvoj společenství při zohlednění zájmů jednotlivých aktérů. Při zpracování podkladů budou zohledněny též **cílové skupiny pro budoucí rozšíření společenství.**

Jednotlivé body právních služeb budou obsahovat:

Analýzu vlastnické struktury budoucího energetického společenství

- Popis faktického stavu, předpokladů a bariér realizace projektu.
- Popis důsledků, které z faktického stavu pro fungování ES vyplývají.
- Doporučení pro právní řešení popsaného vztahu vzhledem ke specifickým požadavkům klienta – partnerství privátního a veřejného sektoru, modely rozvoje společenství.
- Návrh vlastnické struktury se zabývá otázkami:
    - kdo bude vlastníkem, správcem nebo provozovatelem jednotlivých prvků infrastruktury pro výrobu a distribuci elektřiny,

- zda půjde o jednotlivé členy ES, nebo samotné ES a
- jaké z toho plynou důsledky (nutnost zasmluvnění, včetně specifické identifikace typu smluv, majetková účast členů v ES apod.), případně
- zda je vhodné pronajímat výrobny energie či dílčí prvky nebo části infrastruktury.

Analýzu pro výběr právní formy budoucího společenství

- Právní formy ES musí splňovat požadavky
  - evropského práva (čl. 22 směrnice 2018/2001/EU o podpoře využívání obnovitelných zdrojů energie a čl. 16 směrnice 2019/944/EU o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou), kterými jsou: i) otevřenost a dobrovolnost členství; ii) jiný primární účel než tvorba zisku; iii) výkon účinné kontroly malými podniky, fyzickými osobami a územními samosprávnými celky v občanském energetickém společenství, resp. u společenství pro obnovitelné zdroje kontrolu členy v blízkosti projektu,
  - a současně energetického zákona, který evropské právo transponuje (zejm. §§ 20b a 20c)
- Dotčené právní předpisy a vyhodnocení aktuálního stavu legislativy, včetně rizik
- Porovnání právních forem připadajících v úvahu pro ES
- Přínosy a rizika analyzovaných právních forem ES

Východiska / Faktický stav

Podhůří Železných hor o.p.s. ve spolupráci s Městem Chotěboř a dalšími zapojenými subjekty připravuje založení Energetického společenství Chotěbořsko („**ES**“). Cílem projektu je:

a) založení energetického společenství v Chotěboři, resp. na Chotěbořsku s potenciálem na jeho rozšiřování v rámci 3 navazujících ORP,

b) provádění osvětové a podpůrné činnosti pro vznik a následně dobré fungování ES jako společensky užitečného sdružení, které přispívá ke zlepšení kvality života, životnímu prostředí a vyváženému rozvoji Chotěbořska,

c) nastartování akcelerace změn vedoucích k energetickým úsporám, zejména zateplování budov, výměna energetických zdrojů za výhodnější, udržitelnější (OZE) a účinnější (např. kogenerační jednotky),

d) kontinuální vzdělávání členů ES i širší veřejnosti v oblasti energetiky a motivace členů ES i veřejnosti včetně odborné (např. pracovníků MěÚ Chotěboř) k efektivním změnám,

e) pečovat o uspokojování potřeb svých členů, zejména v oblasti energetiky a s využitím energetického trhu, hájit a prosazovat jejich zájmy, reprezentovat a zastupovat své členy na různých úrovních,

f) umožnit široké veřejnosti investovat do obnovitelných zdrojů energie a podílet se na decentralizaci energetiky.

Na základě výzvy č. 7/2023 – Zakládání energetických společenství, se do přípravných prací na fungování energetického společenství zapojilo 15 subjektů s 22 objekty. Aktuálně spolek eviduje 17 subjektů se zájmem o spolupráci na fungování energetického společenství a zapojení 22 objektů do připravovaného sdílení elektrické energie.

Hlavním veřejným subjektem a spotřebitelem energie je Město Chotěboř, které vlastní řadu objektů (budovu Městského úřadu Chotěboř, dům s pečovatelskou službou, školní jídelnu, základní školu Buttulova, základní školu Smetanova, dům dětí a mládeže a další).

Nejvýznamnějšími výrobci energie v ES je Pivovar Chotěboř s.r.o., který vlastní FVE s instalovaným výkonem 140 kWp, společnost Coprosys NeTron, s.r.o., která vlastní FVE s instalovaným výkonem 8kWp a [redacted] který vlastní FVE s instalovaným výkonem 99 kWp. Ve fázi přípravy se nachází FVE v areálu Školní jídelny Chotěboř s plánovaným výkonem 80 kWp a FVE ve vlastnictví [redacted] s plánovaným výkonem 50 kWp.

Místní energetická koncepce města Chotěboř počítá s investicemi Města Chotěboř do výstavby FVE a bateriových uložišť. ES prozatím neplánuje vlastnit žádné objekty ani výrobny elektřiny - veškerá dosavadní infrastruktura je majetkem jednotlivých členů.

Společenství předpokládá postupné rozšiřování členské základny včetně přistoupení dalších podnikatelů a koncových zákazníků (občanů, především prostřednictvím bytových družstev a SVJ), v tomto směru chce být co nejotevřenější. Mezi budoucími členy ES by mohla být obce Sobíňov ležící v okrese Havlíčkův Brod a obec Jeřišno, se kterými budou probíhat jednání v září na setkání miokroregionu Poddoubraví. S dalšími potenciálními členy se aktivně vyjednává.

Pro účely sdílení elektřiny nejsou současní členové zaregistrováni u EDC ani nemají smlouvu o připojení s distributorem. Doporučujeme tuto registraci provést a smlouvy uzavřít. Po zpřístupnění uživatelského portálu je rovněž třeba do systému přidat všechna relevantní odběrná místa (EANo) a výrobny (EANd) těchto subjektů. Ke zvážení doplňujeme, že spolek může edukovat své členy a pomoci jim prověřit, zda mají u každé výrobny uzavřenou také smlouvu o přenesení odpovědnosti za odchylku s obchodníkem s elektřinou. Většinou je součástí smlouvy o výkupu elektřiny. S účinností od 1. 7. 2025 začala platit změna vyhlášky o PTE, podle které výrobny bez subjektu zúčtování nemohou nově sdílet.

Zdroje / Analyzované právní předpisy

- zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů
- zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník ve znění pozdějších předpisů
- zákona č. 90/2012 Sb., zákon o obchodních společnostech a družstvech, ve znění pozdějších předpisů
- vyhláška č. 408/2015 Sb., o Pravidlech trhu s elektřinou
- sdělení č. 7/2023 Sb. Ministerstva průmyslu a obchodu o vyhlášení českého znění doporučení Komise 2003/361/ES ze dne 6. května 2003 o definici mikropodniků a malých a středních podniků
- směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2001, o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů ze dne 11. prosince 2018
- směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/944, o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou ze dne 5. června 2019

Další zdroje:

- příloha projektového záměru výzvy č. 7/2023 k předkládání žádostí o poskytnutí podpory na zakládání energetických společenstev.

Přílohy

- příloha č. 1: spotřeba objektu Cukrárna Sluníčko

Zkratky

EAN registrační číslo odběrného místa nebo výrobny

EDC elektroenergetické datové centrum

ERÚ energetický regulační úřad

ES energetické společenství

EZ energetický zákon

FVE fotovoltaická elektrárna

OM odběrné místo

PM předávací místo

SOZE společenství pro obnovitelné zdroje

OZE obnovitelné zdroje energie

1 Analýza vlastnické struktury energetického společenství

1.1 Principy komunitní energetiky a české právní prostředí

Základem evropské legislativy, která přichází s pojmy energetických společenství a nastavuje rámec pro jejich fungování, není pouze rozšíření obnovitelných zdrojů energie, ale především zapojení místních spoluinvestorů (zejména malé a střední podniky, samosprávy a jednotliví občané), kteří se tak stávají „prosumery“, tj. spotřebiteli, kteří zároveň vyrábějí část elektřiny, kterou spotřebovávají pro svou vlastní potřebu. Základem je tzv. balíček „Čistá energie pro všechny Evropany“, a to zejména směrnice 2018/2001 z prosince 2018 (směrnice o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů), která měla být do konce června 2021 transponována do vnitrostátního, a tedy i českého práva, a směrnice 2019/944, o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou ze dne 5. června 2019, která měla být transponována do konce roku 2020.

Česká republika byla se splněním transpoziční povinnosti ve vztahu k EU celkem 4 roky v prodlení. Klíčová novela energetického zákona, známá jako Lex OZE II, zavedla právní úpravu komunitní energetiky s účinností k 1. 1. 2024. Specificky pro činnost sdílení elektřiny byla účinnost odložena k 1. 7. 2024, aby ERÚ stihl připravit relevantní prováděcí právní předpisy a provozovatelé distribuční soustavy připravili první verzi EDC.

Po přechodné období jsou energetická společenství omezena jak do počtu osob, které se mohou společně účastnit sdílení elektřiny (v tzv. skupině sdílení), tak geograficky (viz dále). Pokud jde o další činnosti, které energetická společenství mohou vykonávat, schválil Parlament nedávno novelu energetického zákona, tzv. Lex OZE III., která *„je zásadním krokem pro vytvoření spravedlivějších podmínek na trhu s elektřinou a představuje důležitý milník ve zpřístupňování nových trhů pro energetická společenství a aktivní zákazníky. Nově budou moci sdílet ze samostatně připojených baterií, mít právo poskytovat podpůrné služby,*

ukládat elektřinu a poskytovat flexibilitu prostřednictvím nezávislých agregátorů."[1] Převážná část novely Lex OZE III nabude účinnosti 1. srpna 2025. Její stěžení část akumulace má odloženou účinnost do 1.10.2025. Technickou flexibilitu nezávislému agregátorovi bude možné poskytovat s účinností od 1. 8. 2026, obchodní flexibilitu nezávislému agregátorovi bude možné poskytovat s účinností od 1. 12. 2027).

V navazující podkapitole tohoto podkladu podrobněji popisujeme základní principy fungování komunitní energetiky vyplývající z evropských směrnic a energetického zákona.

1.1.1 Sdílení elektřiny v bytových domech

Sdílení elektřiny v bytových domech je v ČR možné od počátku roku 2023, a to díky novelizaci vyhlášky o Pravidlech trhu s elektřinou.[2] Nejvýhodnější variantou je sdílení za jednou hlavní domovní skříní („**HDS**"), neboli za jedním vchodem do domu. V tomto případě jsou všechna předávací místa připojena k distribuční soustavě prostřednictvím jedné HDS, **není využívána distribuční soustava**, a neplatí se tak poplatek za distribuci. Sdílení elektřiny v bytovém domě se může účastnit **maximálně 1000 EAN**.[3]

Pokud by chtěli obyvatelé bytového domu sdílet mezi více vchody (čímž by docházelo k využití distribuční soustavy), vyžadovalo by se využití institutu aktivního zákazníka (k tomu viz bod 2.1.2) nebo založení energetické společenství (k tomu viz bod 2.1.3). V obou případech by pak za veškerou sdílenou elektřinu museli zaplatit distribuční poplatek (přestože by část elektřiny byla sdílena pod 1 HDS).

---

[1] Citace z článku „Lex OZE 3: Poslanci odhlasovali klíčovou novelu pro modernizaci energetiky." Dostupné z: https://www.uken.cz/blog/lex-oze-3-poslanci-odhlasovali-klicovou-novelu-pro-modernizaci-ceske-energetiky

[2] Vyhláška č. 408/2015 Sb., o Pravidlech trhu s elektřinou (vyhláška o pravidlech trhu s elektřinou).

[3] Zahrnuje EANd (předávací místo výrobny) i EANo (předávací místo odběrného místa).

Pro sdílení elektřiny (nejen) v bytovém domě se vyžaduje instalace **průběhového elektroměru**, který umožňuje v 15ti minutových intervalech zaznamenávat odběr i dodávku elektřiny.[4] Instalaci průběhového elektroměru pro fotovoltaické elektrárny („**FVE**“) do 50 kW a pro zájemce o sdílení elektřiny bez výrobny zajišťuje na vlastní náklady provozovatel distribuční soustavy.[5]

Zrušení odběrných míst a jejich sloučení do jednoho odběrného místa není vyžadováno. Účastníkům sdílení v bytovém domě může být zachováno jejich odběrné místo i možnost výběru vlastního dodavatele (pro pokrytí spotřeby, která není uspokojena sdílenou elektřinou). Pro obyvatele bytového domu, kteří se do sdílení v bytovém domě zapojit nechtějí, se nic nemění a nadále mohou odebírat elektřinu výhradně od svého dodavatele elektřiny.

Účastníci sdílení si musí odsouhlasit **alokační klíč**, tedy určení procentuálních podílů, dle kterých je vyrobená elektřina rozdělována mezi jednotlivá odběrná místa (k tomu podrobněji níže v části 2.1.7). Ten lze měnit každý měsíc, nejpozději však 10 pracovních dnů před 1. dnem následujícího kalendářního měsíce.[6]

1.1.2 Aktivní zákazník

Sdílení prostřednictvím institutu aktivního zákazníka (**AZ**) bylo zavedeno novelou energetického zákona označovanou jako Lex OZE II[7], která nabyla účinnosti dne 1.1.2024[8]. Aktivním zákazníkem může být zásadně kdokoliv – fyzické osoby, fyzické podnikající osoby i právnické osoby (obce, spolky, velké podniky apod.).

[4] § 27e odst. 2 energetického zákona.
[5] § 49 odst. 8 zákona č. 458/2000 Sb. (**energetický zákon**).
[6] § 65c odst. 2 písm. d) v kombinaci s § 65d odst. 2 vyhlášky o pravidlech trhu s elektřinou.
[7] Zákona č. 469/2023 Sb., kterým se mění zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.
[8] Vybrané body Lex OZE II nabyly účinnosti až později, ve vztahu ke sdílení je relevantní datum 1. 1. 2024.

Do sdílení v režimu AZ se může zapojit maximálně 11 EAN (EANd i EANo)[9] a sdílet lze neomezeně přes území celé ČR. V rámci AZ tak může být například jedna výrobna, která sdílí do 10 odběrných míst. V případě více výroben platí limitace, že do jednoho odběrného místa (EANo) může elektřinu sdílet maximálně 5 výroben (EANd). Ke sdílení dochází s využitím distribuční soustavy, a na sdílenou elektřinu tak dopadá poplatek za distribuci.

Pro sdílení v režimu AZ se nevyžaduje založení energetického společenství, a tedy ani registrace u Energetického regulačního úřadu (**ERÚ**).[10] Vyžaduje se pouze registrace u EDC (k registraci u EDC viz bod 2.1.5).[11]

1.1.3 Energetická společenství

Lex OZE II dále umožnila sdílení v rámci energetických společenství, prostřednictvím kterých lze energii sdílet ve větší skupině. Energetická společenství musí mít právní formu spolku, družstva nebo jiné korporace s obdobným uspořádáním (například společnosti s ručením omezeným).[12] Výrobny energie provozují energetická společenství nebo jeho členové. Oproti institutu AZ, v rámci kterého lze elektřinu sdílet na území celé ČR, platí pro sdílení v energetických společenství územní omezení sdílení. Vyrobenou elektřinu lze sdílet na souvislém území maximálně 3 obcí s rozšířenou působností, nebo na území hlavního města Prahy (HMP).[13] Sdílení se může účastnit až 1000 EAN (EANd i EANo) a v energetickém společenství může existovat jedna nebo i více skupin sdílení. Uvedený územní limit i limit maximální počtu EAN v jedné skupině sdílení je časově omezený a měl by platit jen do 30. 6. 2026, pokud ERÚ nerozhodne o jeho prodloužení.[14] Energetické společenství musí být registrováno u ERÚ i EDC.

[9] § 27f odst. 3 energetického zákona.
[10] § 20b odst. 2 a 3 energetického zákona.
[11] § 27e odst. 2 energetického zákona, § 65b odst. 1 a § 65g vyhlášky o pravidlech trhu s elektřinou.
[12] § 20b odst. 2 energetického zákona.
[13] § 20b odst. 5 energetického zákona.
[14] Přechodná ustanovení zavedena zákonem č. 469/2023 Sb. Čl. II, bod 9.

1.1.3.1 Typy energetických společenství

České právo (na základě unijní legislativy), rozlišuje 2 typy společenství:[15]

Energetické společenství (ES) – neboli občanské energetické společenství, česká legislativa však používá pouze označení energetické společenství

Společenství pro obnovitelné zdroje (SOZE)

Pro oba typy platí, že jejich účelem musí být poskytovat environmentální, hospodářské nebo sociální přínosy svým členům nebo územím, na kterých provozují svou činnost. Musí být založeny na principu otevřenosti, dobrovolnosti a demokratického rozhodování. Založení výhradně za účelem zisku je vyloučeno a z případného zisku lze mezi členy společenství rozdělit maximálně jednu třetinu.[16]

1.1.3.2 Srovnání energetických společenství[17]

Typ ES	Energetické společenství	Společenství pro obnovitelné zdroje

[15] § 20b odst. 1 energetického zákona.
[16] § 20b energetického zákona.
[17] K jednotlivým informacím uvedeným v tabulce v podrobnostech odkazujeme na ust. § 20b energetického zákona, ze kterého informace vychází.

Právní forma	Spolek, družstvo nebo jiná obdobná korporace (př. společnost s ručením omezeným) ! společenství vlastníků jednotek není způsobilé se stát energetickým společenstvím !	
Zdroj energie	Obnovitelné i neobnovitelné zdroje energie	Pouze obnovitelné zdroje energie
Co lze sdílet?	Pouze elektřinu	Elektřinu, teplo, plyn
Kolik členů (resp. EAN) může mít 1 skupina sdílení v rámci společenství?	Max 1000 EAN	
Kdo může být členem?	Členství není omezeno	- Fyzické osoby, - Malé a střední podniky, - Církve a náboženské společnosti a jejich evidované právnické osoby, - Územní samosprávné celky (obce a kraje) a jejich příspěvkové organizace

Kdo může mít hlasovací práva?	- Fyzické osoby - Malé podniky - Církve a náboženské společnosti a jejich evidované právnické osoby - ÚSC a jejich příspěvkové organizace, dobrovolné svazky obcí	- Fyzické osoby - Malé a střední podniky - Církve a náboženské společnosti a jejich evidované právnické osoby - - ÚSC a jejich příspěvkové organizace, dobrovolné svazky obcí které se nacházejí na území 3 obcí s rozšířenou působností nebo na území Hlavního města Prahy (příp. na menším území, stanoví-li tak zakladatelské právní jednání SOZE)
Na jakém území lze sdílet v rámci 1 skupiny sdílení?	Do 30. 6. 2026 na souvislém území 3 obcí s rozšířenou působností nebo na území HMP	Do 30. 6. 2026 na souvislém území 3 obcí s rozšířenou působností nebo na území HMP

	Od 1. 7. 2026 na území celé ČR (nestanoví-li ERÚ ve vyhlášce o Pravidlech trhu s elektřinou jinak)	Od 1. 7. 2026 se omezení na souvislém území 3 obcí s rozšířenou působností nebo na území HMP vztahuje pouze pro hlasovací práva a umístění výroben, členům bez hlasovacích práv lze sdílet na území celé ČR (nestanoví-li ERÚ ve vyhlášce o Pravidlech trhu s elektřinou jinak)

1.1.4 Jaké informace musí být o členech společenství evidovány?

Pro oba typy společenství platí povinnost vést seznam svých členů, ve kterém musí být uvedené zejména:

- **Identifikační údaje jednotlivých členů** (u fyzických osob jméno a příjmení, bydliště a datum narození, u fyzických podnikajících osob a právnických osob název nebo obchodní firma člena, sídlo a identifikační číslo),
- **druh členství**,
- **počet hlasů člena s hlasovacími právy**,
- u členů ES s hlasovacím právem údaj o tom, zda je člen fyzickou osobou, malým podnikem, územním samosprávným celkem, dobrovolným svazkem obcí nebo jinou příspěvkovou organizací územního samosprávného celku
- u členů SOZE údaj o tom, zda je člen fyzickou osobou, malým nebo středním podnikem, územním samosprávným celkem, dobrovolným svazkem obcí nebo jinou příspěvkovou organizací územního samosprávného celku,

- u členů SOZE v blízkosti energetických zařízení adresa bydliště nebo sídla nebo provozovny na území vymezeném v zakladatelském právním jednání.[18]

[18] § 20b odst. 7 energetického zákona.

1.1.5 Proces vzniku společenství

Energetické společenství musí vzniknout jako právnická osoba, tj. osoba, které český právní řád přiznává právní subjektivitu, tedy způsobilost mít práva a povinnosti a jednat vlastním jménem v právních vztazích. Právnické osoby vznikají za určitým účelem (například podnikání, správa majetku, výkon veřejné správy apod.) a jsou nositeli práv a povinností v rozsahu, který odpovídá jejich povaze.

Základní kroky založení a vzniku právnické osoby

a. Právnickou osobu lze ustavit několika způsoby:

- zakladatelským právním jednáním (nejčastější případ – smlouva, stanovy, zakladatelská listina),
- rozhodnutím orgánu veřejné moci,
- jiným způsobem stanoveným právním předpisem.

Zakladatelské právní jednání musí mít vždy písemnou formu a obsahovat alespoň:

- název právnické osoby,
- sídlo,
- předmět činnosti,
- určení statutárního orgánu a způsob jeho vytvoření,
- určení prvních členů statutárního orgánu.

U více zakladatelů se přijímají stanovy nebo uzavírá zakladatelská smlouva.

b. Získání potřebných povolení a dokladů

Například u obchodních společností je třeba před zápisem do rejstříku získat živnostenské oprávnění, doložit právní vztah k sídlu, předložit čestná prohlášení statutárních orgánů, potvrzení o splacení základního kapitálu apod.

c. Vznik právnické osoby

Právnická osoba vzniká zpravidla dnem zápisu do příslušného veřejného rejstříku (například obchodní nebo spolkový rejstřík).

d. Statutární orgán a jednání za právnickou osobu

Právnickou osobu navenek zastupují fyzické osoby, které jsou členy statutárního orgánu nebo k tomu pověřené osoby.

Shrnutí základních kroků k vzniku právnické osoby v tabulce

Krok	Popis
Ustavení	Zakladatelské právní jednání, zákon, rozhodnutí orgánu veřejné moci
Zakladatelské dokumenty	Název, sídlo, předmět činnosti, statutární orgán, první členové statutárního orgánu
Získání oprávnění a dokladů	Např. živnostenské oprávnění, doklad o sídle, prohlášení statutárních orgánů
Zápis do rejstříku	Vznik právnické osoby dnem zápisu do veřejného rejstříku
Zastupování	Jednání jménem právnické osoby statutárními orgány nebo pověřenými osobami

Každý typ právnické osoby (např. s.r.o., a.s., spolek, družstvo) má specifické požadavky, ale obecný postup je výše uvedený.

1.1.5.1 Registrace společenství

Každé společenství, které vzniklo a má svou právní subjektivitu, je nutné **registrovat u ERÚ**. Registrace se provádí na **žádost**, která musí obsahovat:

- název nebo obchodní firmu společenství, sídlo a identifikační číslo,

- předmět činnosti,
- identifikační údaje členů společenství,
- informaci, kterým z členů společenství mají náležet hlasovací práva,
- informaci, který z členů společenství je malým nebo středním podnikem,
- prohlášení společenství o tom, který člen nebo členové vykonávají rozhodující vliv,
- u SOZE musí žádost nadto obsahovat i adresy provozoven členů v blízkosti energetických zařízení.[19]

K žádosti se dále přikládá kopie:

- **zakladatelského právního jednání,**
  - stanovy u spolku a družstva
  - společenská smlouva u s.r.o.
- **dokladu o založení právnické osoby**,
  - dohoda o obsahu stanov nebo zápis z ustavující schůze u spolku
  - notářský zápis z ustavující schůze u družstva
  - společenská smlouva ve formě notářského zápisu u s.r.o.

[19] § 20d odst. 2 energetického zákona.

- pokud již právnická osoba vznikla, lze nahradit výpisem z příslušného rejstříku (u spolku ze spolkového rejstříku, u družstev a s.r.o. z obchodního rejstříku)

- dokladů, ze kterých vyplývá, že je člen žadatele malým nebo středním podnikem, nebo prohlášení člena žadatele o tom, že je malým nebo středním podnikem.[20]

O registraci společenství lze požádat i před jeho zápisem do veřejného rejstříku.[21] Žádost o registraci je podmíněna úhradou správního poplatku ve výši 2 000 Kč.

1.1.5.2 Registrace skupiny sdílení

Pro sdílení elektřiny je nutné provést registraci skupiny sdílení v informačním systému EDC („**IS EDC**“) a nastavit pro tuto skupinu sdílení konkrétní parametry sdílení. Registraci skupiny sdílení je možné až po registraci společenství u ERÚ, jelikož pro registraci v systému EDC je vyžadováno registrační číslo společenství přidělené ERÚ.

Registrace skupiny sdílení se sestává z těchto kroků:[22]

1) **Zajištění přístupu do IS EDC** – vyžaduje se registrace účastníka v IS EDC a uzavření smlouvy o přístupu do IS EDC. Přístup do EDC je nutné sjednat **pouze pro výrobce elektřiny** (EANd) **a pro tzv. správce skupiny sdílení** (obvykle společenství). Naopak pro odběratele (EANo) sjednání přístupu do EDC není nutné a pro usnadnění celého procesu registrace ho provádět nedoporučujeme.

---

[20] § 20d odst. 3 energetického zákona; dále též Energetické společenství – žádost o registraci [online]. https://eru.gov.cz/energeticke-spolecenstvi-zadost-o-registraci

[21] § 20d odst. 6 energetického zákona.

[22] K jednotlivým krokům v podrobnostech viz webové stránky portálu EDC, https://www.edc-cr.cz/pro-uzivatele-edc/#videonavody-dokumenty-ke-stazeni

2) **Registrace výrobny / výroben (EANd)** – žádost podává výrobce, který je smluvní stranou smlouvy o připojení k distribuční soustavě uzavřené s příslušným distributorem, v případě více výrobců je nutné, aby žádost o registraci podal každý z nich.

3) **Registrace (vytvoření) skupiny sdílení**

    a. Žádost podává správce skupiny sdílení

    b. Správcem skupiny sdílení je osoba, která disponuje souhlasem všech výrobců a odběratelů, kteří mají být do skupiny sdílení přiřazeni (souhlas u odběratelů se dokládá čestným prohlášením, zatímco výrobci musí souhlas s přiřazením do skupiny sdílení v EDC manuálně potvrdit)

    c. Do registrované skupiny sdílení je nutné přiřadit nejméně jeden EANd a určit, o jaký typ skupiny sdílení se jedná a zda je požadován iterační způsob sdílení elektřiny (k tomu blíže bod 7.)

    d. Typy skupiny sdílení:

        i. Sdílení v bytovém domě (bez využití distribuční soustavy), max 1000 EAN

        ii. Sdílení v režimu aktivního zákazníka (s využitím distribuční soustavy), max 11 EAN

        iii. Energetické společenství, max 1000 EAN

4) **Přiřazení odběratelů (resp. EANo) do skupiny sdílení** – zahrnuje je též automatické odeslání žádosti distributorovi o osazení odběrného místa průběhovým měřením, určení priorit výroben a nastavení alokačního klíče (k tomu viz bod 2.1.7)

1.1.6 Skupina sdílení

- Jedná se o skupinu osob (resp. EAN), které si mezi sebou sdílí elektřinu.

- Skupina sdílení může mít maximálně 1000 členů (resp. EAN, a to výrobních i spotřebních).
- Počet EANd ve skupině sdílení není omezen, do jednoho odběrného místa však může sdílet max 5 výroben (EANd).
- V jednom energetickém společenství může existovat více skupin sdílení, ale každé předávací místo (výrobna i odběrné místo) může být jen v jedné skupině sdílení.[23]
- Sdílení mezi více skupinami sdílení navzájem není možné.
- V jedné skupině sdílení nelze kombinovat sdílení bez využití distribuční soustavy s (sdílení v bytovém domě) a sdílení s využitím distribuční soustavy.
- Vyžaduje se registrace u EDC.

1.1.7 Alokační klíč a prioritizace výroben

Alokační klíč určuje, v jakém procentuálním poměru se bude vyrobená elektřina rozdělovat mezi jednotlivá odběrná místa v každém patnácti minutovém intervalu.

- U skupin sdílení do max 50 EAN existuje možnost výhodnějšího **iteračního způsobu sdílení elektřiny** (tzn. rozdělení elektřiny ve více kolech, kdy elektřina nespotřebovaná v rámci první iterace (opakování), je rozdělena v kole dalším, přičemž maximálně lze uskutečnit 5 opakování, díky tomu lze nasdílet maximální možné množství elektřiny).

[23] § 27e odst. 3 energetického zákona.

- Počet maximálních možných opakování se řídí počtem EANo přiřazených do skupiny sdílení, nikdy však není vyšší než 5. Pokud jsou tedy ve skupině například jen 2 EANo, jsou v rámci iterační metody provedeny pouze 2 opakování. Optimální je proto přiřadit do jedné skupiny sdílení alespoň 5 EANo.
- U skupin sdílení nad 50 EAN funguje pouze jednokolová statická metoda. Elektřina se mezi jednotlivé EANo rozděluje podle pevně stanoveného podílu. Pokud není elektřina v 15 min intervalu spotřebována, přebytky jsou prodány jako přetok do sítě obchodníkovi s elektřinou (ekonomiky nevýhodné) a jiný člen sdílení ji nemůže využít.
- Suma alokačních procent pro každé EANd ve vztahu ke všem EANo nesmí být vyšší než 100 % (nelze sdílet více, než se vyrobí).[24]

1.1.7.1 Prioritizace výroben

- Pokud je do odběrného místa sdílena elektřina z více výroben (maximálně však z 5 výroben), je nutné nastavit tzv. prioritu výroben

Priorita výroben určuje, v jakém pořadí se má sdílená elektřina přiřazovat do odběrného místa z jednotlivých výroben. To je důležité v situacích, kdy je celkové množství sdílené elektřiny ze všech výroben do odběrného místa ve vyhodnocovacím intervalu (15 minut) vyšší než spotřeba daného odběrného místa a může se tak stát, že z výroben s nižší prioritou nebude elektřina nasdílena.

1.1.7.2 Kategorizace členství v energetickém společenství

[24] Příloha č. 25 odst. 3 vyhlášky o pravidlech trhu s elektřinou.

Kategorie člena	Typ subjektu	Hlasovací práva	Právní základ / Poznámka
Členové s hlasovacím právem	Fyzické osoby	Ano	§ 20b odst. 2 písm. c) EZ
	Malé podniky	Ano	Definované dle doporučení Komise 2003/361/ES
	Církve, náboženské společnosti a jejich evidované právnické osoby	Ano	§ 20b odst. 2 písm. c) EZ
	Územní samosprávné celky (obce, kraje)	Ano	§ 20b odst. 2 písm. c) EZ
	Dobrovolné svazky obcí (DSO)	Ano	§ 20b odst. 2 písm. c) EZ
	Příspěvkové organizace ÚSC	Ano	Např. školy, kulturní domy, domovy seniorů zřízené obcí či krajem, § 20b odst. 2 písm. c) EZ
Členové bez hlasovacího práva	Střední a velké podniky[25] (s výjimkou příspěvkových organizací ÚSC)	Ne	Zamezení koncentrace vlivu – § 20b EZ

[25] Pro velké podniky platí až po jejich vstupu do spolku s ohledem na podmínky SFŽP po skončení udržitelnosti podporovaného záměru.

1.2 Specifika příspěvkových organizací

Příspěvkové organizace územních samosprávných celků mají podle § 20b odst. 2 písm. c) energetického zákona výslovně přiznána hlasovací práva v energetickém společenství. Toto je významné ustanovení, protože příspěvkové organizace by jinak mohly být považovány za velké podniky vzhledem k jejich propojení s veřejným sektorem.

Příspěvkové organizace však mají podle § 37a zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, zákaz zřizovat či zakládat právnické osoby. Příspěvková organizace proto nemůže sama založit energetické společenství, ale může se stát jeho členem, pokud je společenství založeno jiným subjektem (např. přímo územním samosprávným celkem).

Příspěvková organizace může být členem energetického společenství bez ohledu na svou velikost a může v něm mít hlasovací práva, což je výjimka z obecného pravidla, že střední a velké podniky nemohou v energetickém společenství disponovat hlasovacími právy.

1.3 Definice malých, středních a velkých podniků

Definice velikosti podniků vychází z doporučení Komise 2003/361/ES ze dne 6. května 2003 o definici mikropodniků, malých a středních podniků, které bylo vyhlášeno ve Sdělení Ministerstva průmyslu a obchodu č. 7/2023 Sb.

Typ podniku	Počet zaměstnanců	Roční obrat	Bilanční suma roční rozvahy	Poznámka
Mikropodnik	< 10	≤ 2 mil. EUR	≤ 2 mil. EUR	Podkategorie malého podniku pro účely energetického zákona
Malý podnik	< 50	≤ 10 mil. EUR	≤ 10 mil. EUR	—
Střední podnik	< 250	≤ 50 mil. EUR	≤ 43 mil. EUR	Nesplňuje kritéria malého podniku
Velký podnik	≥ 250 nebo	> 50 mil. EUR nebo	> 43 mil. EUR	Nespadá mezi MSP (malé a střední podniky)

1.4 Zohlednění vlastnické struktury a propojení podniků

Při posuzování velikosti podniku je nutné zohlednit i jeho vlastnickou strukturu a propojení s jinými podniky podle čl. 3 přílohy doporučení Komise 2003/361/ES:

Nezávislý podnik (čl. 3 odst. 1 přílohy doporučení Komise 2003/361/ES):

Podnik, který není partnerským podnikem ani propojeným podnikem

Podnik, v němž jiné podniky nevlastní více než 25 % základního kapitálu nebo hlasovacích práv a který sám nevlastní více než 25 % základního kapitálu nebo hlasovacích práv v jiném podniku

Partnerský podnik (čl. 3 odst. 2 přílohy doporučení Komise 2003/361/ES):

Podnik, který vlastní 25-50 % základního kapitálu nebo hlasovacích práv v jiném podniku, nebo jiný podnik vlastní 25-50 % v tomto podniku

Při výpočtu počtu zaměstnanců a finančních údajů se k údajům podniku připočte poměrná část údajů partnerského podniku odpovídající procentuálnímu podílu na základním kapitálu či hlasovacích právech (podle toho, která z hodnot je vyšší)

Propojený podnik (čl. 3 odst. 3 přílohy doporučení Komise 2003/361/ES):

Podniky jsou propojené, pokud mezi nimi existuje některý z následujících vztahů: - Podnik vlastní většinu hlasovacích práv v jiném podniku - Podnik má právo jmenovat nebo odvolat většinu členů správního, řídícího nebo dozorčího orgánu jiného podniku - Podnik má právo uplatňovat rozhodující vliv v jiném podniku podle smlouvy nebo podle ustanovení v zakladatelské listině nebo ve stanovách - Podnik, který je společníkem nebo členem jiného podniku, ovládá sám většinu hlasovacích práv náležejících společníkům nebo členům v tomto podniku

Při výpočtu počtu zaměstnanců a finančních údajů se k údajům podniku připočte 100 % údajů propojeného podniku.

Výjimky pro určité investory (čl. 3 odst. 2 druhý pododstavec přílohy doporučení Komise 2003/361/ES):

Podnik může být zařazen mezi nezávislé podniky, přestože je práh 25 % dosažen nebo překročen, pokud tento podíl vlastní:

- Veřejné investiční společnosti, společnosti rizikového kapitálu, business angels (s investicí do 1,25 milionu EUR)
- Univerzity nebo nezisková výzkumná střediska
- Institucionální investoři včetně fondů pro regionální rozvoj
- Samostatné místní orgány s ročním rozpočtem nižším než 10 milionů EUR a s méně než 5.000 obyvateli

Právnické osoby vlastněné územními samosprávnými celky jako velké podniky:

Podle čl. 3 odst. 4 přílohy doporučení Komise 2003/361/ES platí, že: „*S výjimkou případů uvedených v odst. 2 druhém pododstavci nemůže být podnik považován za malý nebo střední podnik, jestliže je 25 % nebo více procent základního kapitálu nebo hlasovacích práv přímo nebo nepřímo ovládáno, společně či jednotlivě, jedním či více veřejnými subjekty*.“

To znamená, že obchodní společnosti (např. s.r.o., a.s.), které jsou vlastněny územními samosprávnými celky z více než 25 %, jsou automaticky považovány za velké podniky, pokud nespadají pod výjimky uvedené výše. Výjimku tvoří rovněž podmínky dotační výzvy č. 7/2023 NPŽP, které umožňují členství velkých podniků vlastněných městem či obcí v ES, ale současně požadují, aby nedisponovali hlasovacími právy. Toto pravidlo má zásadní význam při posuzování jejich role v energetických společenstvích.

Příspěvkové organizace jako výjimka: Podle § 20b odst. 2 písm. c) energetického zákona mohou příspěvkové organizace územních samosprávných celků vykonávat hlasovací práva bez ohledu na svou velikost. Jedná se o specifickou výjimku reflektující jejich veřejně prospěšnou povahu.

1.5 Důsledky pro hlasovací práva v energetickém společenství:

Pouze malé podniky (včetně mikropodniků), fyzické osoby, církve, náboženské společnosti a jejich evidované právnické osoby, územní samosprávné celky, dobrovolné svazky obcí a příspěvkové organizace územních samosprávných celků mohou v energetickém společenství disponovat hlasovacími právy podle § 20b odst. 2 písm. c) energetického zákona.

Střední a velké podniky (s výjimkou příspěvkových organizací územních samosprávných celků) mohou být členy energetického společenství, ale nemohou mít hlasovací práva

Každý člen energetického společenství může mít maximálně 10 % hlasovacích práv podle § 20b odst. 7 energetického zákona

Do tohoto 10 % limitu se započítávají i hlasovací práva osob, které jsou s tímto členem součástí **jednoho koncernu**

Tato omezení zajišťují, že energetické společenství bude účinně kontrolováno místními aktéry a nebude ovládáno velkými komerčními subjekty, což odpovídá požadavkům evropských směrnic.

1.1.7.3 Postavení výrobců v energetickém společenství

Pro výrobce elektřiny, který je členem energetického společenství, je důležité pochopit svou pozici z hlediska odpovědnosti za odchylku a způsobu sdílení elektřiny. Účastníky trhu jsou výrobci elektřiny, obchodníci s elektřinou, zákazníci, společenství a datové centrum (§ 22 odst. 1 EZ). Každý účastník trhu s elektřinou nese odpovědnost za odchylku mezi plánovanou a skutečnou výrobou a je oprávněn smluvně přenést odpovědnost na jiný subjekt zúčtování odchylek (§ 22 odst. 2 EZ). Výrobce elektřiny proto musí mít vždy uzavřenou smlouvu s obchodníkem, který za něj převezme odpovědnost za odchylku (sám by totiž tuto povinnost z důvodů finanční i technické náročnosti obvykle nedokázal splnit). Tento obchodník od výrobce obvykle zároveň vykupuje přetoky (elektřinu, která nebyla spotřebována ani sdílena) na základě smlouvy o dodávce (laicky běžně nazývaná „smlouva o výkupu“).

Každý výrobce si proto v případě zájmu o sdílení elektřiny v rámci energetického společenství musí zkontrolovat, zda má s obchodníkem s elektřinou uzavřenou platnou smlouvu, na jejímž základě je na obchodníka s elektřinou přenesena odpovědnost

za odchylku, jinak mu EDC sdílení elektřiny neumožní. Obvykle bude tato povinnost upravena v již zmiňované „smlouvě o výkupu elektřiny“.

Zároveň každému výrobci doporučujeme ve „smlouvě o výkupu elektřiny“ ověřit, zda v ní obchodník s elektřinou sdílení elektřiny nezakazuje, případně zda s ním nespojuje významně horší cenové podmínky. Na základě § 30 odst. 2 písm. s) a t) EZ se obchodníkům s elektřinou s účinností od 1. 4. 2025 přikazuje *„zdržet se jednání, kterým by podmiňoval uzavření smlouvy o dodávce elektřiny zákazem sdílet elektřinu nebo omezením množství elektřiny, které je účastníkovi trhu s elektřinou povoleno sdílet“* stejně jako *„zdržet se jednání, kterým by omezoval výrobce elektřiny v jeho právu sdílet elektřinu nebo ho bez spravedlivého důvodu znevýhodňoval cenovými nebo jinými podmínkami dodávky elektřiny oproti účastníkům trhu s elektřinou, kteří elektřinu nesdílejí.“* Jinými slovy, ve smlouvách uzavíraných v termínu od 1. 4. 2025 by zákaz sdílení elektřiny již neměl být nikdy obsažen (jinak obchodník s elektřinou porušuje svou povinnost dle § 30 odst. 2 písm. s) EZ), je však možné se setkat s horšími cenovými podmínkami, které však nesmí být nepřiměřené.

Při sdílení elektřiny v energetickém společenství je elektřina, vyrobená výrobcem, nejprve použita pro jeho vlastní spotřebu (samospotřeba). Přebytky jsou sdíleny s ostatními členy společenství podle nastaveného alokačního klíče. Zbývající nesdílená elektřina je prodána obchodníkovi jako přetok za dohodnutou výkupní cenu.

Doporučení výrobcům:

- Doporučujeme ověřit, zda má výrobce uzavřenou smlouvu, jejímž obsahem je přenesení odpovědnosti za odchylku na obchodníka s elektřinou. To obvykle bývá součástí „smlouvy o výkupu elektřiny“, do budoucna se však může jednat i o novou samostatnou smlouvu nabízenou za tímto účelem obchodníky s elektřinou.

- Před vstupem do energetického společenství je vhodné ověřit, zda současný obchodník zasmluvněný výrobcem podporuje sdílení elektřiny. Pokud stávající smlouva sdílení zakazuje nebo omezuje, případně znevýhodňuje podstatně horšími cenovými podmínkami, měl by výrobce zvážit změnu obchodníka. Tyto podmínky se budou typicky vyskytovat u smluv uzavřených před 1. 4. 2025, kdy vstoupila v účinnost přísnější právní úprava, která obchodníkům s elektřinou zakazuje omezující jednání ve vztahu k zájemcům o sdílení elektřiny.

- Při nastavování alokačního klíče ve společenství je výhodné maximalizovat využití výrobcem vyrobené elektřiny v rámci společenství, protože cena za sdílenou elektřinu bývá výhodnější než výkupní cena od obchodníka.
- Je potřeba si s energetickým společenstvím vyjasnit podmínky úhrady za sdílenou elektřinu.

Správné nastavení těchto vztahů je klíčové pro efektivní fungování v rámci energetického společenství a maximalizaci výhod výrobce z výroby elektřiny.

1.1.8 Shrnutí – energetická společenství

Využití institutu energetického společenství dává smysl zejména v případě, **kdy do projektu sdílení má být zapojen větší okruh různorodých subjektů s tím, že nebude dostačující využití institutu aktivního zákazníka** (užití tohoto je limitováno počtem maximálně 11 EAN – viz dále).

V počátcích projektu je pak **nutné počítat i s územním omezením skupin sdílení** – po přechodné období, které má skončit k 1. 7. 2026, pouze souvislé území max 3 ORP nebo hlavního města Prahy pro větší projekty by pak mohlo být limitujícím i omezení počtu maximálně 1 000 EAN v jedné skupině sdílení (s ohledem na fakt, že v jednom společenství by mělo být možná vytvářet více skupin sdílení, však uvedené omezení nemusí být reálnou překážkou). Limitem je nicméně skutečnost, že každý EAN může být registrováno pouze v jedné skupině sdílení.

Volba právní formy společenství je na zakladateli s tím, že zákon jednoznačně preferuje formu **spolku a družstva**, vyloučit však nelze ani podobu **společnosti s ručním omezeným**. V případě s.r.o. je však nutné dbát na nastavení vnitřních vztahů tak, aby byly dodrženy požadavky zákona – definiční znaky energetických komunit, jimiž jsou zejména dobrovolnost účasti, účinná kontrola členy (resp. omezené možnosti členství) a omezené možnosti nakládání se ziskem (zisk nesmí být primárním účelem). Současně je nutné zdůraznit, že definičním znakem energetických komunit je mimo jiné i **pluralita členů**. Byť tedy obecné právní předpisy nevylučují možnost založení jednočlenné s.r.o., v souvislosti s komunitní energetickou toto není možné – i tato s.r.o. by **musela být nejméně dvoučlenná; důvodová zpráva uvádí dokonce i podmínku nejméně tříčlenné s.r.o.** V případě ES/SOZE

v podobě **spolku nebo družstva pak obecné právní předpisy výslovně stanoví minimální počet členů na 3 subjekty**. Ve spojení s požadavkem na dobrovolnost (vystoupit z komunity by mělo být možné vždy, a to s výpovědní dobou ne delší než 3 měsíce) by se v případě menších komunit mohlo stát, že by došlo v průběhu fungování společenství k poklesu počtu členů pod zákonnou hranici a tím k zániku společenství.

Výhody	Omezení
Možnost zapojení téměř neomezeného množství subjektů (v přechodném období limity pro skupiny sdílení). Široké možnosti nastavení vnitřních práv a povinností uvnitř energetických společenství. Možnost vybrat si vhodnou formu právnické osoby dle potřeby společenství. Nástroje pro omezení vlivu velkých podniků stimulují aktivitu jiných členů ve společenství a brání převzetí vlivu nad společenstvím subjekty považovanými obecně za vlivné.	Nemožnost zapojení velkého podniku do SOZE. Nemožnost zapojení velkého podniku do jakékoli formy společenství po dobu udržitelnosti záměru z pohledu dotace dle výzvy č. 7/2023 NPŽP. Vyšší administrativní náročnost oproti variantě sdílení formou aktivního zákazníka. Nejvýše 1000 EAN v rámci jedné skupiny sdílení; nemožnost účasti jednoho EAN ve více skupinách sdílení; počáteční územní omezení skupiny sdílení na 3 ORP nebo území hlavního města Prahy. Omezení spolupráce s velkými podniky po dobu udržitelnosti záměru jako brzda využití stabilních zdrojů energie a současně pro zajištění odbytu pro energie vyráběné ve společenství.

1.2 Popis faktického stavu

Vlastnická struktura budoucího společenství se bude odvíjet od jeho členů. Základní myšlenkou je, že společenství jako takové (alespoň prozatím) nebude provozovat ani budovat žádný zdroj či zařízení pro ukládání energie. Jednotlivé **výrobny energie z OZE budou majetkem člena společenství**, který je na vlastní náklady vybuduje a následně je bude i sám spravovat a provozovat, případně jejich správa a provoz zajistí jiní členové ES (toto nastavení se předpokládá u Města Chotěboř). Členové ES budou s ES **sdílet přebytky nespotřebované elektřiny.**

1.2.1 Struktura zakládajících členů

Zakládajícími členy energetického společenství tak, jak je popsáno v příloze projektového záměru k předkládání žádosti o poskytnutí podpory na zakládání energetických společenstev, by mělo být:

a. Město Chotěboř,

b. Školní jídelna Chotěboř, Smetanova 603, okres Havlíčkův Brod,

c. CEKUS Chotěboř,

d. Základní škola Chotěboř, Smetanova 745, okres Havlíčkův Brod,

e. Základní škola Chotěboř, Buttulova 74, okres Havlíčkův Brod,

f. Junior – dům dětí a mládeže, středisko volného času, Chotěboř, Tyršova 793,

g. Mateřská škola Chotěboř, Březová 272, okres Havlíčkův Brod,

h. Pivovar Chotěboř s.r.o.,

i. TECHNICKÁ A LESNÍ SPRÁVA CHOTĚBOŘ s.r.o.,

j. [redacted]

k. Benediktus z.s.,

l. TEPELNÉ A REALITNÍ SLUŽBY CHOTĚBOŘ s.r.o.,

m. Coprosys NeTron, s.r.o.,

n. Společenství vlastníků jednotek [redacted]

o. Podhůří Železných hor o.p.s.

Z výše uvedených subjektů však ne všichni mohou být podle platné právní úpravy a podmínek dotační výzvy zakládajícími členy. Zakládajícími členy mohou být subjekty z:

- **veřejného sektoru** (zejména obce a jimi založené spolky jako dobrovolné svazky obcí, mikroregiony apod.) a další územní samosprávné celky a jimi zřizované nebo 100% vlastněné subjekty v souladu se zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů)

- **podnikatelského sektoru** (pouze fyzické osoby podnikající, malé a střední podniky)

- **sektoru domácnost**í (zejména vlastníci nebo nájemníci bytových jednotek, rodinných domů, bytových domů, bytová družstva, SVJ)

- **občanského sektoru** (zejména spolky, církve, nadace apod).

Jak bylo uvedeno již výše, příspěvkové organizace mají podle § 37a zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, zákaz zřizovat či zakládat právnické osoby. Příspěvková organizace proto nemůže sama založit energetické společenství, ale může se stát jeho členem, pokud je společenství založeno jiným subjektem (např. přímo územním samosprávným celkem). Zakládajícím členem dále nemohou být velké podniky. Definice velikosti podniků vychází z doporučení Komise 2003/361/ES ze dne 6. května 2003 o definici mikropodniků, malých a středních podniků s tím, že při posuzování velikosti podniku je nutné zohlednit i jeho vlastnickou strukturu a propojení s jinými podniky podle čl. 3 přílohy doporučení Komise 2003/361/ES.

Z výše uvedeného tak vyplývá, že zakládajícím členem ES Chotěbořsko může být pouze:

- Město Chotěboř jakožto územní samosprávný celek,
- Pivovar Chotěboř s.r.o., neboť se jedná o malý podnik (za minulé účetní období společnost nepřesáhla obrat 10 milionů EUR a má méně než 50 zaměstnanců),
- [redacted] jelikož se jedná o podnikající fyzickou osobu,
- TECHNICKÁ A LESNÍ SPRÁVA CHOTĚBOŘ s.r.o., neboť se jedná o 100% vlastněný subjekt ze strany Města Chotěboř (Město Chotěboř je jediným společníkem společnosti se 100% obchodním podílem),
- Benediktus z.s., neboť se jedná o spolek,
- TEPELNÉ A REALITNÍ SLUŽBY CHOTĚBOŘ s.r.o., neboť se jedná o 100% vlastněný subjekt ze strany Města Chotěboř (Město Chotěboř je jediným společníkem společnosti se 100% obchodním podílem),
- Společenství vlastníků jednotek [redacted] Chotěboř, neboť se jedná o SVJ,
- Podhůří Železných hor o.p.s., neboť se jedná o obecně prospěšnou společnost,

- Coprosys NeTron, s.r.o., neboť se jedná o malý podnik (za minulé účetní období společnost nepřesáhla obrat 10 milionů EUR a má méně než 50 zaměstnanců).

Upozornění: TECHNICKÁ A LESNÍ SPRÁVA CHOTĚBOŘ s.r.o. a TEPELNÉ A REALITNÍ SLUŽBY CHOTĚBOŘ s.r.o. nebudou disponovat hlasovacím právem, neboť naplňují definici velkého podniku dle doporučení Komise 2003/361/ES (dle podmínek definovaných dotační výzvou č. 7/2023 NPŽP mohou být i přesto zakládajícími členy, který však nemá hlasovací práva). Ostatní zakládající členové budou disponovat hlasovacími právy.

Zakládajícím členem nemohou být příspěvkové organizace, konkrétně:

- Školní jídelna Chotěboř, Smetanova 603, okres Havlíčkův Brod,
- CEKUS Chotěboř,
- Základní škola Chotěboř, Smetanova 745,
- Základní škola Chotěboř, Buttulova 74,
- Junior - dům dětí a mládeže, středisko volného času, Chotěboř, Tyršova 793,
- Mateřská škola Chotěboř, Březová 272, okres Havlíčkův Brod.

Tyto příspěvkové organizace se budou moci stát členy ES bezprostředně po jeho založení. Po jejich vstupu do ES budou disponovat hlasovacími právy.

Na základě výše uvedeného lze shrnout, že 1 zakládající člen patří do veřejného sektoru, 4 do podnikatelského sektoru a 4 do občanského sektoru. Všichni zakládající členi působí ve správním obvodu obce s rozšířenou působností („**ORP**“) Chotěboř. Město Chotěboř vstupuje do společenství jako klíčový subjekt, jelikož vlastní a spravuje široké portfolio nemovitostí. Konkrétně Město Chotěboř vlastní tyto objekty:

a. stavbu pro administrativu – budovu městského úřadu – Trčků z Lípy 69, Chotěboř,

b. stavbu občanského vybavení – školní jídelnu – Smetanova 603, Chotěboř,

c. kinosál - Tyršova 256, Chotěboř,

d. kancelář kina - Tyršova 256, Chotěboř,

e. stavbu občanského vybavení – Knihovnu Ignáta Herrmanna – Tyršova 258, Chotěboř,

f. stavbu občanského vybavení – základní školu budova Buttulova – Buttulova 74, Chotěboř,

g. stavbu občanského vybavení – základní školu budova Smetanova – Smetanova 745, Chotěboř,

h. stavbu občanského vybavení – DDM a Středisko volného času – Tyršova 793, Chotěboř,

i. stavbu občanského vybavení – Mateřskou školu Březová – Březová 272, Chotěboř,

j. stavbu občanského vybavení – Mateřskou školu Svojsíkova – Svojsíkova 242, Chotěboř,

k. stavbu občanského vybavení – Mateřskou školu Na Chmelnici – Na Chmelnici 266, Chotěboř,

l. stavbu občanského vybavení – dům s pečovatelskou službou – Dr.Rykra 980, Chotěboř,

m. stavbu občanského vybavení – zimní stadion – Svojsíkova 333, Chotěboř,

n. bytový dům s informačním centrem – Fominova 257, Chotěboř,

o. stavbu technického vybavení – kotelnu – Kamenná 1598, Chotěboř,

p. stavbu technického vybavení – kotelnu – Severní 1145, Chotěboř

q. stavbu technického vybavení – kotelnu – Dr. Rykra 980, Chotěboř,

r. stavbu technického vybavení – kotelnu – Tyršova 1672, Chotěboř.

Ostatní zakládající členové vlastní tyto objekty:

a. Benediktus, z.s. vlastní stavbu občanského vybavení – domek Chotěboř (zázemí služeb a administrativy) – [redacted]

b. Pivovar Chotěboř s.r.o. vlastní stavbu pro výrobu a skladování – pivovar Chotěboř – Průmyslová 1755, Chotěboř.

Dalšími klíčovými členy budou vlastníci FVE, konkrétně společnost Pivovar Chotěboř s.r.o., která vlastní FVE s instalovaným výkonem 140 kWp, společnost Coprosys NeTron, s.r.o. vlastnící FVE s instalovaným výkonem 8kWp a J[redacted] který vlastní FVE s instalovaným výkonem 99 kWp. Ve fázi výstavby se nachází FVE v areálu Školní jídelny Chotěboř s plánovaným výkonem 80 kWp a FVE ve vlastnictví J[redacted]s plánovaným výkonem 50 kWp.

1.2.2 Potenciální budoucí členové

V území působí také několik dalších potenciálních partnerů, kteří by se mohli do společenství zapojit v dalších fázích, a kteří mohou významným způsobem přispět k výrobě i spotřebě energie v rámci společenství. Konkrétně se jedná o obec Sobíňov ležící v okrese Havlíčkův Brod a Jeřišno, kteří aktuálně nejsou vlastníky výrobních zdrojů. Dále se počítá se zapojením širokého spektra subjektů od veřejného sektoru, přes větší podniky až po občany a neziskové organizace. Na rozdíl od informací uvedených v projektovém záměru ES nepočítá se zapojování různých subjektů ve vlnách, ale s jejich průběžným zapojováním podle zájmu jednotlivých subjektů.

Do budoucna doporučujeme kontrolovat a ověřovat, že se po dobu udržitelnosti nestane členem společenství velký podnik. Upozorňujeme na povinnost energetického společenství dle § 20b odst. 7 EZ vést si seznam členů, včetně evidence toho, že hlasovací práva nevykonávají velké podniky (s výjimkou příspěvkových organizací nebo církví). uživatelské příručky.

1.2.3 Současná majetková struktura zakládajících členů ES

Do ES mají být zapojeny subjekty z občanského, podnikatelského, veřejného sektoru i ze sektoru domácností. Objekty jsou ve vlastnictví jednotlivých zakládajících členů ES a subjektů, kteří se plánují stát členy ES po jeho založení. Do projektu zapojeno 22 objektů zahrnující veřejné objekty (budovy škol, budovy mateřských škol, budovu městského úřadu, dům s pečovatelskou službou), knihovny, kinosály, zimní stadion, stavby pro výrobu a skladování či stavby technického vybavení. Většinu těchto objektů vlastní Město Chotěboř a některé z nich mají jednotliví členové ES ve výpůjčce, případně v nájmu. I pokud jsou některé zapojené objekty předmětem výpůjčky či nájmu, vlastníkem je vždy zakládající člen ES. V podrobnostech odkazujeme na soupis majetku zakládajících členů ES zpracovaný společností PORSENNA v září roku 2025.

1.2.4 Právní stav

ES zatím neexistuje. Je tak třeba připravit stanovy tak, aby odpovídaly plně požadavkům energetického zákona, vzniklé ES zapsat do obchodního rejstříku a registrovat u příslušných orgánů.

1.2.5 Popis technického stavu

Subjekty, které vyjádřili záměr vstoupit do ES Chotěbořsko, nemají s praktickou komunitní energetikou zkušenost. Intenzivněji se o problematiku komunitní energetiky zajímá vedení města a místní akční skupina, která má vyškoleného ENKOMASe. V regionu

je několik firem, které se aktivně zabývají instalacemi OZE (Solar Solution, Coprosys Leonet). Stav budov, které vstupují do ES, není z energetického hlediska uspokojivý, jejich spotřeba elektrické energie v průběhu času je pouze indikativní na roční výjimečně měsíční bázi (zimní stadion), neexistuje žádný řídící systém. Město Chotěboř má nově zpracovanou Místní energetickou koncepci, nemá energetický management ani energetika specialistu, problematiku energií řeší Oddělení správy majetku Města Chotěboř. Ve své strategii má nicméně plánované opatření související s energetikou nebo s předpoklady, které umožní její zefektivnění či zavedení OZE – pasporty budov, projektové dokumentace na zateplení budov, realizace FVE, budování dobíjecích stanic pro elektromobilitu, opravu teplovodu, vytvoření Metodiky adaptačních opatření na budovách města, zřízení pozice energetického manažera, podporu komunitní energetiky (viz Akční plán strategie rozvoje města). V dokumentu Místní energetická koncepce jsou pak navrhována další opatření, které by měly přispět k úspoře a zefektivnění energetického hospodářství ve městě.[26]

Více jak polovina objektů na základě spotřeby energie spadá do nízké energetické třídy nevyhovující D či vyhovující C. Mateřská škola Svojsíkova jako jediná spadá do nehospodárné kategorie E. Společenství plánuje **podporovat své členy při nastavování postupů a zavádění opatření vedoucích ke snížení ekonomické náročnosti provozu budov**. V této souvislosti plánuje kontinuální vzdělávání členů ES i širší veřejnosti v oblasti energetiky za účelem motivovat členy ES i veřejnost včetně veřejnosti odborné k efektivním změnám či umožnit široké veřejnosti investovat do obnovitelných zdrojů energie a podílet se na decentralizaci energetiky.

Upozorňujeme, že s ohledem na nutné personální a organizační kapacity budou tyto **aktivity pravděpodobně spojeny s náklady**. Bude proto nezbytné rozhodnout o jejich financování, a to zejména s ohledem na **možné zdroje** – **členské příspěvky, poplatky za administraci či správu skupin sdílení, dotační prostředky nebo poplatky za poskytované poradenské služby**. Zároveň bude nutné určit, kterých členů se případné finanční zatížení bude týkat.

Pokud se ES rozhodne pro právní formu **spolku**, může za své poradenské služby požadovat úhradu. Spolek sice není primárně určen k podnikání, avšak občanský zákoník mu v § 217 odst. 2 umožňuje provozovat vedlejší hospodářskou činnost. Tato činnost může spočívat v podnikání nebo jiné výdělečné aktivitě, přičemž musí splňovat jeden ze dvou účelů – podporovat hlavní činnost

[26] Informace z Příloha č. 11 přiložené k žádosti

spolku, nebo hospodárně využívat majetek spolku. Zásadní podmínkou je, že veškeré výnosy z této vedlejší činnosti musí být použity výhradně k naplňování hlavních, tedy nekomerčních cílů spolku.

Pro možnost poskytovat placené poradenství je nutné **ve stanovách vymezit obsah této výdělečné činnosti.** V případě pravidelného poskytování služeb je nezbytné získat **živnostenské oprávnění**. Tato činnost může být považována za ekonomickou činnost ve smyslu daňových předpisů, což s sebou přináší několik povinností, např. povinnost vedení účetnictví, možná registrace k DPH, povinnost zdanit případný zisk.

Vlastníci nemovitostí se mohou za účelem efektivního financování sdružit do pracovní skupiny a například vytvořit samostatný fond, případně založit družstvo, které by zajišťovalo správu a realizaci těchto opatření.

1.2.6 Územní působnost

Všichni zakládající členi působí ve správním obvodu ORP Chotěboř. Je pravděpodobné, že v tomto obvodu budou působit i budoucí členové ES, není to však podmínkou členství. ES plánuje využívat skutečnosti, že území Chotěboře je relativně malé a je zde vysoká koncentrace veřejných budov na malém prostoru, které obklopuje bytová a rodinná zástavba, další občanská vybavenost a služby a průmyslové podniky. V některých případech tak bude možné využít přímé propojení objektů bez nutnosti použití distribuční sítě, sjednocení odběrových míst, případně dle návrhu Místní energetické koncepce budovat s relativně menšími náklady lokální distribuční síť.

V tomto ohledu pouze připomínáme, že zatímco SOZE může sdílet pouze na souvislém území maximálně tří obcí s rozšířenou působností v okolí zdroje, energetické společenství není takto teritoriálně limitováno. Po skončení přechodného období ke dni 1. 7. 2026 budou oba typy společenství limitovány stejně, budou tedy moci vytvářet skupiny sdílení mezi EANo nebo EANd na území 3 sousedních ORP. Vzhledem k ambici ES rozvíjet svou činnost a být co nejotevřenější přístupu nových členů, doporučujeme využít flexibilnější právní formu energetického společenství, která umožňuje překročit restrikce spojené s maximálním počtem tří souvislých obcí s rozšířenou působností stanovené pro SOZE. Pro úplnost pouze upozorňujeme, že skupiny sdílení jsou stále omezeny na území třech obcí s rozšířenou působností (k tomu viz bod 1.1.8 této analýzy).

1.2.7 Aktivity společenství a dopad do vlastnické struktury

Veškeré objekty a související infrastruktura jsou ve vlastnictví jednotlivých zakládajících členů ES. Vlastníci si vůči svému majetku zachovávají a v plném rozsahu vykonávají veškerá vlastnická práva, včetně práva užívání, požívání a nakládání s majetkem. ES alespoň prozatím nebude nabývat ani vykonávat jakákoli vlastnická či užívací práva ke stávajícím energetickým zařízením svých členů.

Do budoucna zakládající člen ES Město Chotěboř zvažuje investice do obnovitelných zdrojů energie a plánuje pořízení bateriového uložiště. Vystavěné objekty by zůstaly ve vlastnictví Města Chotěboř.

Pro zajímavost:

Pokud by ES mělo do budoucna v úmyslu realizovat společnou investici do OZE formou komunitního energetického zařízení, například fotovoltaické elektrárny umístěné na budově nebo nemovitosti některého z členů společenství či do bateriového úložiště energie, tuto investici lze realizovat dvěma právními způsoby:

I. Prostřednictvím spolku s odpovídajícím **smluvním zajištěním** investice a provozu zařízení

II. **Zřízení společnosti zvláštního určení** („**SPV**“)[27] pro investice do komunitního záměru ve formě družstva, obchodní společnosti s ručením omezeným nebo jiné vhodné právní formy určené výhradně pro realizaci a provoz komunitního energetického zařízení.

III. Popis fungování SPV ve formě družstva pro členy ES:

Družstvo představuje společenství osob založené za účelem vzájemné podpory svých členů nebo podnikání. V kontextu ES by družstvo sloužilo jako investiční nástroj pro realizaci komunitního energetického zařízení,

[27] SPV je společnost, která je účelově založena a určena k provedení jednoho konkrétního projektu

zatímco ES v právní formě spolku by nadále fungoval jako zastřešující platforma pro sdílení energie, vzdělávání a jiné aktivity společenství.

Družstvo funguje na principu demokratického řízení, kde každý člen má jeden hlas bez ohledu na výši vloženého kapitálu s výjimkou dílčích rozhodnutí v závislosti na zakladatelském právním jednání. Členové družstva vnášejí základní členský vklad, jehož výše je pro všechny členy stejná a je určena stanovami. Tento vklad představuje majetkovou účast člena v družstvu a slouží k financování společného projektu.

ES by fungovalo ve dvouúrovňové struktuře:

ES ve formě spolku zůstává hlavní platformou pro organizaci sdílení energie mezi všemi členy. Členství ve spolku není podmíněno žádným majetkovým vkladem a je otevřené všem zájemcům o komunitní energetiku.

Družstvo pro komunitní energetické zařízení představuje účelově založenou právnickou osobu pouze pro ty členy spolku, kteří mají zájem finančně se podílet na vybudování a provozu komunitního energetického zařízení.

Člen ES, který se rozhodne investovat do komunitního projektu, zůstává členem spolku s plnými právy na sdílení energie; vstoupí do družstva složením základního členského vkladu; podílí se na rozhodování o komunitním projektu prostřednictvím hlasování v družstvu; má nárok na podíl ze zisku družstva a může ze svého družstevního podílu financovat spotřebu energie nebo reinvestovat prostředky.

Předložený model kombinuje výhody dobrovolné kapitálové účasti s demokratickými principy energetického společenství. Dobrovolnost investice zajišťuje, že se do družstva zapojují pouze členové s aktivním zájmem o finanční participaci, zatímco rovný přístup ke sdílení energie zůstává zachován pro všechny členy původního spolku bez ohledu na jejich investiční angažovanost. Transparentní oddělení financování mezi investičními prostředky družstva a běžným provozem energetického společenství umožňuje jasné rozlišení odpovědností a výnosů. Investoři jsou motivováni možností podílu na zisku z provozu fotovoltaické elektrárny, přičemž demokratická kontrola zůstává zachována prostřednictvím rovného hlasovacího práva všech členů

družstva při rozhodování o klíčových otázkách projektu. Tento model tak efektivně propojuje kapitálové zdroje s demokratickou správou a zajišťuje spravedlivé rozdělení jak příležitostí, tak odpovědností mezi všechny účastníky.

1.3 Popis důsledků, které z faktického stavu vyplývají

Z analýzy výchozího stavu vyplývá pro projekt energetického společenství hned několik významných důsledků.

Jako pozitivní faktor lze hodnotit již realizované FVE instalované na zapojených objektech či ve vlastnictví jednotlivých zakládajících členů. Společnost Pivovar Chotěboř s.r.o. vlastní FVE s instalovaným výkonem 140 kWp, společnost Coprosys NeTron, s.r.o., vlastní FVE s instalovaným výkonem 8kWp, pan [redacted] s instalovaným výkonem 99 kWp. Ve fázi výstavby se nachází FVE v areálu Školní jídelny Chotěboř s plánovaným výkonem 80 kWp a FVE ve vlastnictví [redacted] s plánovaným výkonem 50 kWp. Celkový výkon FVE by měl dosahovat okolo 237 kWp.

Pro fotovoltaické elektrárny se v České republice často používá zjednodušený výpočet s tím, fotovoltaická elektrárna o výkonu 1 kWp vyrobí za rok přibližně 1 MWh elektřiny, po odečtení ztrát na konverzi a vedení. To znamená, že elektrárna s výkonem 10 kWp vyrobí přibližně 10 MWh elektřiny za rok. Celkově by tak zapojené objekty měly vyrobit okolo 237 MWh elektřiny.

Nelze však přehlédnout, že dle údajů obsažených v rámcovém výpočtu a popisu odběrných a připojovacích míst elektřiny a tepla, pro které je plánováno zapojení do ES, je zřejmé, že spotřeba energie u jednotlivých odběrných míst je násobně vyšší. Vzniklé přebytky, které mají být sdíleny v rámci ES, tak stěží pokryjí procentní spotřebu energie zapojených objektů. Významným předpokladem pro realizaci a následně i úspěšné fungování společenství je proto realizace dalších FVE, tedy zásadní navýšení výroben elektřiny. Bez investic do výstavby nových FVE či bez zapojení dalších subjektů, kteří vlastní již instalované výrobny elektřiny, si lze fungování ES představit pouze těžko.

Dále je třeba připomenout, že FVE dosahují nejvyšší produkce v letních měsících, spotřebitelé jako školy, mateřské školy apod. však mají v tomto období minimální odběr. Pokud by docházelo k nějakým přebytkům (což však vzhledem k dalším odběratelům a prozatímnímu velice nízkému množství výroben elektřiny nepředpokládáme), bude nutné situaci řešit pomocí akumulace energie a systému energetického managementu, případně přidání více spotřebitelů s vyšší spotřebou v letních měsících.

Pozitivem jsou nepřílišné rozdíly v energetických třídách jednotlivých objektů ve vlastnictví zakládajících členů (energetické třídy dle PENB se pohybují od třídy C do třídy E, avšak většina objektů je zařazena ve třídě D). I tak však zapojené objekty vyžadují postupnou modernizaci a instalaci jednotného monitorovacího systému. Pro efektivnost energetických úspor v rámci sdílení elektřiny doporučujeme vedle instalace OZE nastavit rovněž opatření pro snížení spotřeby energie.

Ekonomické důsledky se projevují především v investiční náročnosti projektu. Modernizace objektů, instalace nových technologií a vytvoření řídicího systému budou vyžadovat významné finanční prostředky. Zároveň je nutné nastavit spravedlivý systém rozdělení provozních nákladů mezi členy ES a zajistit ekonomickou udržitelnost celého projektu. Fungování energetického společenství jako platformy bude zajištěno uzavřením smlouvy o sdílení elektřiny mezi ES a jednotlivými členy.

Plánované postupné rozšiřování o další členy (v současnosti zejména okolní obce) vyžaduje flexibilní systém schopný absorbovat nové členy bez narušení funkčnosti ES. Rozvojový potenciál projektu je velký, spočívá v postupném rozšiřování, zavádění inovací a využívání synergií mezi členy. Plánovaná výstavba dalších FVE či bateriových úložišť je rovněž dobrým předpokladem pro technické zajištění sdílení elektřiny. Vzhledem k množství zapojených objektů a velké spotřebě elektřiny se nám však v současnosti plánované investice nezdají jako dostatečné. Je třeba v co nejbližší době počítat s dalšími investicemi do FVE a podstatně rozšířit počet výroben. Zároveň se nabízí jednat s vlastníky již instalovaných FVE a snažit se o jejich zapojení do ES.

Pro úspěšné fungování ES bude klíčové všechny tyto důsledky systematicky řešit a průběžně vyhodnocovat jejich dopady na chod společenství. Zvláštní pozornost je třeba věnovat vytvoření systému řízení, který dokáže efektivně koordinovat technické, ekonomické a organizační aspekty projektu při zachování flexibility pro budoucí rozvoj.

Z hlediska správy a administrace sdílení elektřiny je klíčové zvážit několik možných modelů fungování společenství:

1. **ES jako koordinační platforma**

V tomto modelu ES funguje jako administrativní a organizační platforma. Členové si ponechávají vlastnictví výrobních a spotřebních zařízení. Společenství může fungovat jako koordinátor skupin sdílení, optimalizovat složení skupin sdílení a zajišťovat zastřešující platformu pro koordinaci bilaterálních vztahů mezi členy, standardizaci smluvních podmínek a řešení případných sporů. Společenství může současně plnit i roli garanta cen, a stanovovat buď interní ceny nebo cenová doporučení pro sdílenou elektřinu. Sdílení elektřiny může být zajištěno smluvně mezi jednotlivými členy zapojenými do sdílení (smlouvy o sdílení jsou uzavírány jednotlivými členy ES), případně je možné, aby smlouvy o sdílení s jednotlivými odběrateli a výrobci elektrické energie uzavíralo přímo ES. V rámci tohoto modelu uzavírá ES jednoduchou smlouvu o sdílení s každým členem. ES v takové smlouvě nevystupuje jako strana, které je elektřina sdílena ani jako subjekt, který elektřinu sdílí (tj. jako subjekt vykupující nebo prodávající elektřinu), ale toliko jako správce skupiny sdílení (tj. jako subjekt provádějící registraci skupiny sdílení v EDC, nastavující alokační klíče, zodpovídající za přípravu podkladů pro fakturaci apod.). Za správu skupiny sdílení si ES ve smlouvě může sjednat odměnu (spočívající buď v pevném měsíčním poplatku, případně v poplatku za každou sdílenou kWh), a to jak od výrobce, tak i od odběratele, případně pouze od odběratele. Výhodou tohoto modelu je, že noví členové nemusí uzavírat písemnou smlouvu s každým stávajícím členem ES. ES rovněž může připravovat veškeré vyúčtování a fakturaci a buď se samo se účastnit jednotlivých finančních toků, či je možné finanční vyrovnání ponechat na jednotlivým zapojených subjektech

Upozornění:

ES si nesmí brát žádnou marži za sdílenou elektřinu. V opačném případě by se ES stalo obchodníkem. Je však možné, aby ES vybíralo od zapojených subjektů poplatek za administraci viz výše.

ES jako správce odběrných míst

Společenství může převzít roli správce OM svých členů, což by zahrnovalo zastupování členů při jednání s distributorem a obchodníkem, centralizovanou správu dat o spotřebě a výrobě, administraci registrace skupin sdílení u EDC a optimalizaci nákladů. Tento model vyžaduje zajištění přístupu k datům a uzavření příslušných smluv o zastupování.

Volba konkrétního modelu bude záviset na počtu zapojených členů, jejich preferencích, technických možnostech jakož i vlastních představách společenství o jeho fungování. Z projektového záměru plyne, že hlavním posláním ES má být vytvoření organizačních podmínek pro vzájemné sdílení energie a všeobecná osvětová činnost, zatímco vybudování a provoz výroben energie z OZE (vč. akumulace) pak bude odpovědností jednotlivých výrobců (členů ES). Jako nejvhodnější model proto shledáváme model první, ve kterém ES funguje jako koordinační platforma. Zároveň doporučujme, aby smlouvy o sdílení s jednotlivými výrobci a odběrateli uzavíralo samo E, což umožňuje větší flexibilitu a jednodušší vstup nových členů do ES.

1.4 Doporučení pro právní řešení popsaného vztahu

Forma společenství nutně musí respektovat požadavky projektu a respektovat výchozí faktický stav uspořádání. Vycházíme z porovnání přípustných forem energetických společenství definovaných v energetickém zákonu.

Pro rozhodnutí o volbě druhu společenství (ES nebo SOZE) jsou stěžejní tyto požadavky:

Projekt předpokládá v prvotních fázích vytvoření koordinační platformy pro sdílení elektřiny mezi jednotlivými členy ES. ES má rovněž zájem vytvořit příznivé podmínky pro investorské aktivity v regionu a podporovat rozvoj dalších typů výroben energie z OZE.

Projektový záměr se v současnosti soustředí na území ORP Chotěboř, nelze však vyloučit, že v blízké době dojde k rozšíření na větší území. Společenství má zájem zůstat otevřené pro zapojení dalších subjektů.

Zhodnocení přínosů a rizik:

Energetické společenství umožňuje širší spektrum členství včetně budoucího zapojení velkých podniků (s ohledem na podmínky SFŽP až po skončení udržitelnosti podporovaného záměru.), což je výhodné pro jejich plánované zapojení jako významného výrobce energie. Tato forma je preferována zakládajícími členy rovněž s ohledem na flexibilnější územní působení.

Společenství pro obnovitelné zdroje energie omezuje členství pouze na fyzické osoby, malé a střední podniky, obce a kraje. EZ sice uvádí, že SOZE mohou vyrábět a sdílet nejen elektřinu, ale i teplo a plyn z obnovitelných zdrojů, avšak v současné chvíli neexistují praktické nástroje pro sdílení uvedených energií. SOZE má přísnější územní omezení, kdy jednak zakladatelské právní jednání musí upravovat určení území v blízkosti (zahrnující maximálně správní obvody nejvýše 3 obcí s rozšířenou působností nebo hlavního města Prahy), ve kterém bude SOZE působit a dále omezuje hlasovací práva - těmi disponují pouze členové v blízkosti energetických zařízení provozovaných SOZE.

Podle § 20i odst. 3 EZ platí následující: „(*3) Společenství pro obnovitelné zdroje má mimo území podle § 20b odst. 5 právo vyrábět elektřinu z obnovitelných zdrojů pouze ve výrobnách elektřiny, jejichž celkový instalovaný výkon nepřesahuje jednu třetinu celkového instalovaného výkonu všech jím provozovaných výroben elektřiny*.“ Toto omezení se týká výlučně SOZE, nikoli jeho členů. Platí, že výkon hlasovacích práv mohou realizovat pouze konkrétní kategorie členů SOZE v blízkosti výrobních zdrojů definované v zakladatelském právním jednání, která nepřesahuje rámec 3 ORP.

Doporučení:

S ohledem na charakter cílových skupin pro budoucí rozšíření společenství se jako vhodnější varianta jeví založení energetického společenství (ES). ES do budoucna umožní jeho členům sdílet elektrickou energii vyráběnou v místě mezi subjekty, které zde působí, bez ohledu na zásadní omezení z pohledu jejich velikosti.

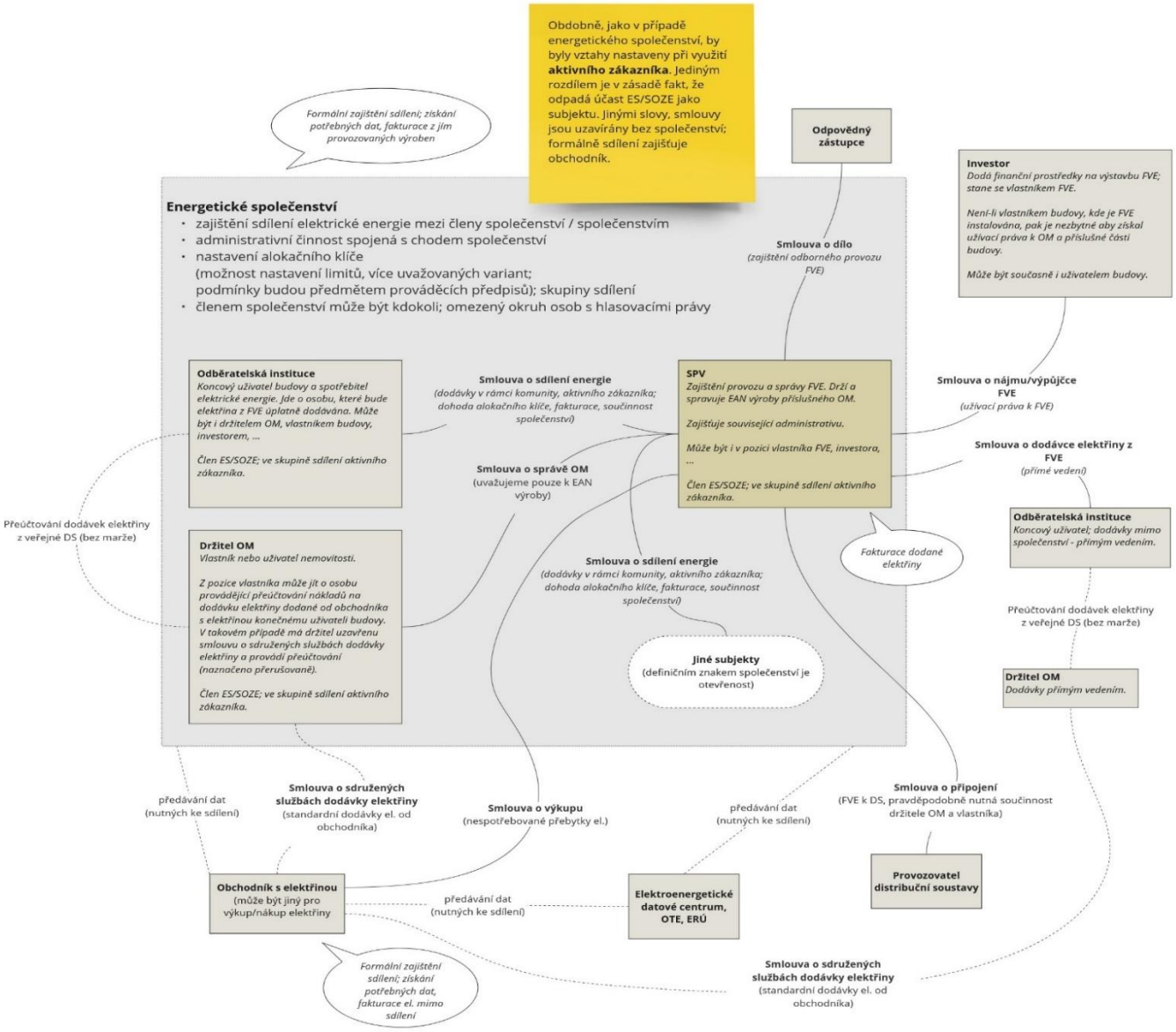
Omezení společenství pro obnovitelné zdroje (SOZE) pouze na malé a střední podniky by mohlo bránit dalšímu rozvoji projektu. Pokud by bylo v současné chvíli přistoupeno k založení SOZE, mohla by v budoucnu vyvstat potřeba založení energetického společenství právě z uvedeného důvodu. Jak je popsáno výše, SOZE je také výrazně územně omezeno. Přestože projekt v současnosti počítá se zapojení subjektů primárně z oblasti Chotěbořska, forma SOZE by potenciálně mohla v budoucnu bránit dalšímu rozvoji projektu v rámci větší lokality.

Ačkoli specifika SOZE mohou vést k závěru, že při jeho založení je možné počítat se sdílením elektřiny, tepla i plynu z obnovitelných zdrojů, je nutné opětovně poukázat na to, že právní úprava sice počítá se sdílením tepla a plynu, nicméně ke sdílení těchto komodit není v současné chvíli adekvátně vytvořená infrastruktura. Ke sdílení plynu a tepla tak může dojít pouze za velmi specifických podmínek. Zákon dále neomezuje možnost řešit sdílení tepla a plynu v rámci smluvních vztahů či prostřednictvím jiného subjektu než SOZE. Podrobnější doporučení k výběru **vhodné právní formy společenství jsou uvedena v druhé části analýzy.**

1.5 Plán majetkové účasti členů v ES

V návaznosti na analýzu východisek a faktického stavu máme za to, že nejvýhodnější variantou bude to, že výrobní a spotřební infrastruktura zůstane ve vlastnictví jednotlivých členů. V souladu s požadavky zakládajících členů bude energetické společenství **v první fázi fungovat především jako platforma**, jejímž poslání bude vytvoření organizačních podmínek a pravidel pro vzájemné sdílení energií a všeobecná osvětová činnost. Správa a provoz výroben energie z OZE (vč. akumulace) bude odpovědností jednotlivých výrobců (členů společenství). Smlouvy o sdílení elektřiny budou uzavírat jednotliví členové zapojení do sdílení skrze společenství přímo s ES.

Pro ilustraci uvádíme na další straně schéma možného nastavení smluvních vztahů a využití aktivit jednotlivých členů v rámci ES:

Obdobně, jako v případě energetického společenství, by byly vztahy nastaveny při využití **aktivního zákazníka**. Jediným rozdílem je v zásadě fakt, že odpadá účast ES/SOZE jako subjektu. Jinými slovy, smlouvy jsou uzavírány bez společenství; formálně sdílení zajišťuje obchodník.
Formální zajištění sdílení; získání potřebných dat, fakturace z jím provozovaných výroben
Odpovědný zástupce
Investor
Dodá finanční prostředky na výstavbu FVE; stane se vlastníkem FVE.
Není-li vlastníkem budovy, kde je FVE instalována, pak je nezbytné aby získal užívací práva k OM a příslušné části budovy.
Může být současně i uživatelem budovy.
Energetické společenství
• zajištění sdílení elektrické energie mezi členy společenství / společenstvím
• administrativní činnost spojená s chodem společenství
• nastavení alokačního klíče (možnost nastavení limitů, více uvažovaných variant; podmínky budou předmětem prováděcích předpisů); skupiny sdílení
• členem společenství může být kdokoli; omezený okruh osob s hlasovacími právy
Smlouva o dílo
(zajištění odborného provozu FVE)
Odběratelská instituce
Koncový uživatel budovy a spotřebitel elektrické energie. Jde o osobu, které bude elektřina z FVE úplatně dodávána. Může být i držitelem OM, vlastníkem budovy, investorem, ...
Člen ES/SOZE; ve skupině sdílení aktivního zákazníka.
Smlouva o sdílení energie
(dodávky v rámci komunity, aktivního zákazníka; dohoda alokačního klíče, fakturace, součinnost společenství)
SPV
Zajištění provozu a správy FVE. Drží a spravuje EAN výroby příslušného OM.
Zajišťuje související administrativu.
Může být i v pozici vlastníka FVE, investora, ...
Člen ES/SOZE; ve skupině sdílení aktivního zákazníka.
Smlouva o nájmu/výpůjčce FVE
(užívací práva k FVE)
Smlouva o dodávce elektřiny z FVE
(přímé vedení)
Odběratelská instituce
Koncový uživatel; dodávky mimo společenství - přímým vedením.
Přeúčtování dodávek elektřiny z veřejné DS (bez marže)
Držitel OM
Dodávky přímým vedením.
Přeúčtování dodávek elektřiny z veřejné DS (bez marže)
Držitel OM
Vlastník nebo uživatel nemovitosti.
Z pozice vlastníka může jít o osobu provádějící přeúčtování nákladů na dodávku elektřiny dodané od obchodníka s elektřinou konečnému uživateli budovy. V takovém případě má držitel uzavřenu smlouvu o sdružených službách dodávky elektřiny a provádí přeúčtování (naznačeno přerušovaně).
Člen ES/SOZE; ve skupině sdílení aktivního zákazníka.
Smlouva o správě OM
(uvažujeme pouze k EAN výroby)
Fakturace dodané elektřiny
Smlouva o sdílení energie
(dodávky v rámci komunity, aktivního zákazníka; dohoda alokačního klíče, fakturace, součinnost společenství)
Jiné subjekty
(definičním znakem společenství je otevřenost)
předávání dat (nutných ke sdílení)
Smlouva o sdružených službách dodávky elektřiny
(standardní dodávky el. od obchodníka)
Smlouva o výkupu
(nespotřebované přebytky el.)
předávání dat (nutných ke sdílení)
Smlouva o připojení
(FVE k DS, pravděpodobně nutná součinnost držitele OM a vlastníka)
Obchodník s elektřinou
(může být jiný pro výkup/nákup elektřiny
předávání dat (nutných ke sdílení)
Elektroenergetické datové centrum, OTE, ERÚ
Provozovatel distribuční soustavy
Formální zajištění sdílení; získání potřebných dat, fakturace el. mimo sdílení
Smlouva o sdružených službách dodávky elektřiny
(standardní dodávky el. od obchodníka)

Každý člen ES si ponechá vlastnictví svých výrobních i spotřebních zařízení. V souladu s požadavky zakládajících členů bude energetické společenství **v první fázi** fungovat především jako **platforma**, přičemž ES nebude vlastnit žádné energetické zdroje, ale bude zajišťovat administrativní a provozní správu sdílení elektřiny.

Navržený model vlastnické struktury a smluvního zajištění umožňuje stabilní a flexibilní rozvoj ES, přičemž každý člen si ponechá vlastnictví svých energetických zařízení. Zároveň umožňuje budoucí integraci nových členů, včetně případného rozvoje ES pro organizaci sdílení tepla.

2 Analýza pro výběr právní formy budoucího společenství

V první části analýzy byly rozebrány typy energetických společenství, a to občanské energetické společenství (ES), které je v energetickém zákoně definováno jako „energetické společenství“, a společenství pro obnovitelné zdroje energie (SOZE). Oba dva typy energetických společenství však musí vzniknout v právní formě, kterou uznává český právní řád. Zvažovat lze pouze formy spolku, družstva či společnosti s ručením omezeným. Akciovou společnost nezohledňujeme s ohledem na vysoké zřizovací náklady.

Cílem této analýzy je identifikovat vhodnou právní formu, která umožní efektivní sdílení elektřiny a potenciálně i tepla, bude v souladu s požadavky evropského a národního práva a zároveň bude odpovídat specifickým potřebám partnerství mezi městem a soukromým subjektem.

2.1 Porovnání právních forem připadajících v úvahu pro ES/SOZE

V následující tabulce jsou srovnány jednotlivé právní formy, které lze v případě ES/SOZE zvažovat dle požadavků kladených právní úpravou:

Právní forma	Lze přizpůsobit pro ES?	Hlavní výhody	Hlavní nevýhody	Proč lze přizpůsobit komunitní energetice?	Doporučení

Spolek	Ano, přirozeně vhodné	Demokratické řízení, rovná hlasovací práva k nastavení pro jednotlivé skupiny členů, možnost členství bez hlasovacích práv, neziskový účel a s tím spojené daňové úlevy (veřejně prospěšný poplatník), nezdanění členských poplatků daní z příjmů	Limitované postupy financování společných projektů a aktivit, limity nakládání se ziskem, soustavná činnost odpovídající podnikatelské jako vedlejší činnost	Spolek již přirozeně odpovídá požadavkům komunitní energetiky – má rovná hlasovací práva pro dílčí kategorie členů, demokratické řízení a neziskový charakter. Lze nastavit různé podmínky členství pro různé skupiny subjektů, lze tak vyhovět zákonné podmínce, dle které nesmí mít velké podniky hlasovací práva. Alternativou by bylo provozování ES jinou právní formou nebo vytvoření samostatné podnikatelské jednotky.	Vhodné pro záměry o velké členské základně, kde ale není vidina budoucího rozdělování zisku, který by pro investora / výrobce byl nástrojem návratnosti vložených prostředků. Spolek může zakládat pobočné spolky, které budou fungovat do určité míry samostatně, a přitom pro ně spolek zajistí základní administrativu nebo nastavení procesů. Pro realizaci komunitních záměrů je možné založit i jiné subjekty (družstva, s.r.o. jako SPV).

Družstvo	Ano, přirozeně vhodné	Demokratické řízení, rovná hlasovací práva, umožňuje podnikání	Zcela nevhodné za předpokladu účasti velkých podniků, které dle energetického zákona nemají hlasovací práva. To je v rozporu s principem každý člen – 1 hlas.	Družstvo je ideální forma pro komunitní energetiku vyjma forem připouštějících účast velkých podniků – umožňuje demokratické řízení (každý člen má jeden hlas), zároveň může podnikat a sdílet elektřinu. Zisk lze rozdělovat pouze omezeně, což odpovídá požadavku na neprimární ziskovost. Nejsou nutné žádné zásadní úpravy.	Přípustná volba pro záměry, kde je vize budoucího rozdělování zisku v zákonných limitech. Struktura hlavního subjektu a dalších menších podléhajících hlavnímu (dvouúrovňová)je realizovatelná. Fungování SPV a družstva je samostatné, dílčí služby lze poskytovat na smluvním základu, neodpovídá spolku a pobočným spolkům.
Společnost s ručením omezeným (s.r.o.)	Teoreticky ano, ale složité	Přirozená realizace hospodářské činnosti Členové / společníci se na společnosti majetkově podílí	Vyžaduje nastavení společenských vztahů tak, odpovídalo EZ (rovná hlasovací práva, omezení nakládání se ziskem, možnost volného vystoupení) Administrativní a finanční náročnost při vstupu do společnosti i vystoupení ze	Potřebné podmínky lze upravit zakladatelským právním jednáním. Jeví se v současnosti jako komplikované. Musela by být zajištěna rovná hlasovací práva, resp. respektován limit definovaný energetickým zákonem, omezení	Může se jevit jako vhodné pro úvodní fázi projektu, složitější nastavení vztahů pro vstupující členy. Právně složité. Nejistota při registraci u ERÚ. Na rozdíl od družstva je ale možné nastavit podíly, se kterými není spojeno

			společnosti vyšší v porovnání se spolkem (nutné zapojení notáře, soudní poplatky).	rozdělování zisku a možnost bezplatného vystoupení společníků včetně nastavení postupu pro vypořádání. Nejistotou je registrace u ERÚ a míra prověření.	hlasovací právo[28]. Pokud si energetické společenství přeje pro své fungování využít právní formu společnosti s ručením omezeným a přemýšlí, jak zjednodušit s tím související administrativu, není vydání kmenových listů k některým podílům vhodným nástrojem a nelze ho využít, a to zejména za předpokladu, kdy jde o SOZE, jehož členy se mohou stát jen subjekty definované energetickým zákonem, což není možné splnit za předpokladu neomezené a nepodmíněné převoditelnosti kmenových listů, kterou požaduje

[28] ustanovení § 135 odst. 3 ZOK

					zákon o obchodních korporacích.[29]

Z výše uvedeného srovnání vyplývá, že **spolek je nejvhodnější právní formou pro energetická společenství (ES) a společenství pro obnovitelné zdroje (SOZE)**, jelikož splňuje požadavky na demokratické řízení, komunitní kontrolu a zajištění aktivit i práv a povinností pro různé kategorie členů. Spolek je vhodnou volbou, pokud záměr nepočítá s budoucím rozdělováním zisku v rámci zákonných limitů a členové reinvestují získané prostředky do dalšího rozvoje aktivit společenství. Spolek umožňuje snadné zakládání pobočných spolků a tím i přehled o aktivitách a jednotlivých členech.

Členství ve spolku není spojeno s žádným majetkovým vkladem. Jeho členové neručí za závazky spolku. Podíl členů spolku na aktivitách a rozhodování o nich lze kategorizovat v závislosti na nastavení anebo přínosech jednotlivých členů. Spolek ovšem neumožňuje rozdělení zisku mezi členy.

Oproti tomu družstvo rozdělování zisku umožňuje, byť omezeně.

Pro všechny výše uvedené právní formy navíc platí omezení stanovené podmínkami dotační výzvy NPŽP č. 7/2023, v němž se omezuje členství velkých podniků z podnikatelského sektoru po dobu udržitelnosti projektu (5 let). Podnikatelské velké podniky, tedy podniky naplňující podmínky stanovené doporučením Komise EU č. 2003/361, nesmí být členem ES, a to i přesto, že energetický zákon umožňuje členství velkých podniků v energetickém společenství. Výjimkou jsou obecní a městské společnosti,

[29] ustanovení § 137 a navaz. ZOK

které mohou být členem společenství, pokud jsou velkými podniky, i v době udržitelnosti projektu, nicméně nemohou disponovat hlasovacími právy.

Před zapojením subjektu spadajícího do podnikatelského sektoru do energetického společenství je nutné provést detailní analýzu, zda společnost splňuje definici velkého podniku a v případě potvrzení statusu velkého podniku navrhnout alternativní formu spolupráce.

Družstvo (stejně jako spolek) je obecně vhodnou právní formou, protože umožňuje podnikání (v rámci vedlejší činnosti), sdílení i prodej elektřiny a zároveň zajišťuje rovné rozhodování členů. Za předpokladu zapojení velkých podniků je však forma družstva nevhodná, a to nejméně po dobu udržitelnosti stanovené dotační výzvou NPŽP č. 7/2023 a s ohledem na zákonné požadavky ZOK. Podmínky dotační výzvy umožňují členství velkých podniků vlastněných městem či obcí, ale současně požadují, aby nedisponovali hlasovacími právy. Tyto podmínky tak nelze s ohledem na právní úpravu ZOK splnit, jelikož ZOK stanovuje, že členové družstva musí vždy disponovat hlasovacím právem. Tento zákonný požadavek stanovený ZOK nelze smluvně upravit, jedná se totiž o rigidní, nezměnitelnou, právní úpravu.

V rámci analýzy byly zvažovány i jiné právní formy, jako je společnost s ručením omezeným nebo akciová společnost. Tyto nicméně, nejsou příliš vhodné z důvodu nutnosti zásadním způsobem upravit vztahy ve společnostech tak, aby odpovídaly požadavkům energetického zákona. V současné době v České republice není veřejně dohledatelné ES, které by mělo právní formu akciové společnosti nebo společnosti s ručením omezeným, naopak převládají ES s formou spolku. Zmiňované právní formy společnosti s ručením omezeným a akciové společnosti jsou také méně flexibilní z hlediska rozšiřování nebo zužování počtu společníků.

Pokud má společenství formu družstva nebo jiné obdobné obchodní korporace, může – za předpokladu, že to umožňuje zakladatelské právní jednání – rozdělit mezi své členy nejvýše 33 % zisku a jiných vlastních zdrojů. Toto omezení platí pro všechny formy obchodních společností, rozdělení zisku současně nesmí ohrozit naplňování účelu společenství a zajišťování potřeb jeho členů. Zároveň musí družstvo vytvořit fond ze zisku ve výši nejméně 30 % základního kapitálu, který nelze rozdělit mezi členy.

Ekonomická a administrativní náročnost zakládání jednotlivých forem ES je rovněž rozdílná. Jako první je třeba vzít v potaz vstupní kapitál, který u spolku není žádný, u družstva výše není zákonem stanovena, je tedy na členech družstva, aby si stanovili výši příspěvku. Minimální výše vkladu na společníka u společnosti s ručením omezeným je 1 Kč/společník a u akciové společnosti je minimální výše základního kapitálu stanovena na 2.000.000 Kč. Další položkou ve výši přibližně 10.000 Kč je obligatorní notářský zápis při vzniku obchodních korporací, tj. všech forem kromě spolku, který notářský zápis nevyžaduje. Soudním poplatkem, který se platí v případě zápisu do obchodního, respektive spolkového rejstříku, činí v případě a.s. 12.000 Kč, v případě s.r.o., družstva 6.000 Kč. V případě zápisu do veřejného rejstříku notářem jsou částky nižší, a to 8.000 Kč u a.s. a 2.700 Kč v případě družstva a s.r.o., Spolky jsou v případě prvozápisu do spolkového rejstříku osvobozeny od soudního poplatku. Ekonomicky a administrativně nejvýhodnější je na základě výše uvedeného spolek.

Časová náročnost zakládání jednotlivých právních forem je rovněž rozdílná, rozdíly ovšem nejsou velké. Všechny formy trvá založit několik týdnů.

Při rozhodování o vhodné právní formě je proto zásadní zvážit, zda se do budoucna počítá s rozdělováním zisku mezi členy a rovněž stanovení nejvyššího orgánu subjektu. Tyto otázky ovlivní nejen volbu mezi spolkem a družstvem, ale také nastavení vnitřních pravidel fungování energetického společenství.

Bližší porovnání spolku a družstva

Právní forma	Spolek	Družstvo
Účel	Sdružení osob vedených společným zájmem, uspokojování tohoto zájmu.	Společenství osob vedených za účelem vzájemné podpory svých členů nebo třetích osob, případně za účelem podnikání.
Podnikání a nakládání se ziskem	**Podnikat lze, ale pouze jako vedlejší činnost. Zisk se použije pro spolkovou činnost, nerozděluje se mezi členy.**	Ano, lze podnikat neomezeně. **Zisk lze rozdělit mezi členy, avšak dle pravidel energetického zákona nejvýše 33 %.** Zároveň toto rozdělení nesmí ohrozit naplňování účelu společenství a zajišťování potřeb jeho členů a družstvo musí vytvořit fond ze zisku ve výši nejméně 30 % základního kapitálu, který nelze rozdělit mezi členy. Každý člen družstva může mít pouze 1 družstevní podíl, kumulace podílů není přípustná.
Kolik osob je potřeba k založení a existenci	Alespoň 3.	Alespoň 3. Pokud počet členů klesne pod 3, je to důvod pro zrušení družstva soudem.
Založení	Spolek se zakládá ustavující členskou schůzí a přijetím stanov, nebo dohodou zakladatelů na obsahu stanov. Není vyžadován notářský zápis, živnostenské oprávnění ani bezúhonnost statutárního orgánu. Následně se podává návrh na zápis do spolkového rejstříku.	Ustavující schůze (průběh dosvědčen notářským zápisem) a stanovy, nebo dohoda zakladatelů na obsahu stanov (ve formě notářského zápisu).

Minimální kapitál (vklad)	**Ne**, člen spolku na něm nemá majetkový podíl; ten je třeba řešit samostatně investiční smlouvou.	**Ano,** základní členský vklad pro všechny členy družstva, minimální výše není stanovena. Výše základního členského vkladu je pro všechny členy družstva stejná.
Nejvyšší orgán/ **zakladatelé**	Nejvyšším orgánem společenství, které má formu spolku, je **členská schůze**. Stanovy mohou určit, že se zasedání členské schůze bude konat formou dílčích členských schůzí, nebo že působnost členské schůze plní shromáždění delegátů.	Nejvyšším orgánem je **členská schůze**; stanovy mohou určit, že působnost členské schůze v družstvu mající alespoň 200 členů plní shromáždění delegátů, kteří se volí na max. 5 let.
Statutární orgán	Statutární orgán může být kolektivní (výbor) nebo individuální (předseda); členy volí a odvolává nejvyšší orgán spolku: členská schůze, stanovy mohou určit jinak.	Statutárním orgánem je **představenstvo**, minimální počet členů jsou tři, členy volí členská schůze; stanovy mohou určit jinak. v družstvu majícím méně než 50 členů vykonává funkci statutárního orgánu **předseda družstva.** Statutární orgán podléhá pravidlům o střetu zájmů – jeho zájmy nesmí být ve střetu se zájmy družstva.
Kontrolní orgán	Zřízení kontrolní komise není povinné; zřídí-li ovšem stanovy **kontrolní komisi**, musí mít alespoň tři členy; neurčí-li stanovy jinak, volí a odvolává členy kontrolní komise členská schůze.	Kontrolním a revizním orgánem je **dozorčí rada**, počet členů je tři, nestanoví-li stanovy jinak, členy volí členská schůze.

		v družstvu majícím méně než 50 členů nemusí být kontrolní komise zřízena.
Další orgány	Rozhodčí komise – zřízení **rozhodčí komise** není povinné; je-li ovšem rozhodčí komise zřízena, tak neurčí-li stanovy jinak, má rozhodčí komise tři členy, které volí a odvolává členská schůze nebo shromáždění členů spolku. Stanovy mohou orgány spolku pojmenovat libovolně, nevzbudí-li tím klamný dojem o jejich povaze.	Nepovinně mohou být zřízeny další orgány, jako např. dozorčí komise.
Rozhodování	Členská schůze rozhodnutí přijímá většinou přítomných hlasů, vyžadována je přítomnost většiny členů. Stanovy mohou specifikovat. Členská schůze rozhoduje o zaměření činnosti, rozhodovat o změně stanov atd. Stanovy mohou vymezit další rozhodovací pravomoci členské schůze. Ve stanovách lze nastavit a upravit, jak se členové podílí na aktivitách (např. zda hlasují na členské schůzi apod.) hlasováním. Na směřování spolku se podílí členové, lze nastavit různé druhy členství, tedy i členství bez hlasovacích práv (s poradním hlasem). Každý člen má ze zákona jeden hlas, ve stanovách však lze upravit i odlišnou sílu hlasů nebo hlasovací práva odebrat či upravit právo veta (§ 252 odst. 1 a § 247 odst. 3 OZ)	Na směřování družstva se podílí všichni členové. Členská schůze rozhoduje většinou hlasů přítomných členů schůze (musí být přítomna většina členů), každý člen má jen jeden družstevní podíl, a tedy **jeden hlas**; stanovy mohou některým členům přiznat i více hlasů. Žádného člena však nelze z hlasování vyloučit, resp. jeho hlasu zbavit. I za předpokladu, že stanovy přiznávají některým členům více hlasů, platí, že při hlasování o následujících otázkách má vždy každý člen jen 1 hlas (a toto pravidlo nelze změnit): a) změna stanov nebo o rozhodnutí, jehož důsledkem je změna stanov, b) zrušení družstva s likvidací,

	Statutární orgán rozhoduje způsobem stanoveným ve stanovách. V případě kolektivního orgánu může jednat každý sám za sebe, nebo rozhodovat většinou, nebo společně konsensem. Člen společenství s hlasovacími právy nemůže **na nejvyšším orgánu** vykonávat hlasovací právo s hlasy převyšujícími **10 % všech hlasů** ve společenství	c) přeměnu družstva, d) schválení převodu nebo zastavení závodu nebo takové části jmění, která by znamenala podstatnou změnu skutečného předmětu podnikání nebo činnosti družstva. Navíc nikoho nelze z hlasování vyloučit. Představenstvu přísluší obchodní vedení družstva. Představenstvo plní usnesení členské schůze, není-li v rozporu s právními předpisy. Představenstvo rozhoduje většinou hlasů všech svých členů, ledaže stanovy určí vyšší počet potřebných hlasů
Členství	Členem může být jak FO, tak PO. Je-li členem spolku právnická osoba, zastupuje ji statutární orgán, ledaže právnická osoba určí jiného zástupce.	Členem může být jak FO, tak PO. Je-li členem družstva právnická osoba, zastupuje ji statutární orgán nebo jiná určená osoba.
Přistoupení nových členů	O přijetí nového člena rozhoduje orgán určený stanovami, jinak nejvyšší orgán spolku: členská schůze. Členství ve spolku je možné dědit.	Přistoupení je možné, pokud příslušný orgán družstva rozhodne o přijetí za člena; přistoupení musí vyhovovat stanovám družstva. Novým členem je také možné se stát převodem nebo přechodem družstevního podílu. Převod podílu lze podmínit souhlasem představenstva družstva a stanovy mohou určit další podmínky pro převod podílu. Členství ve družstvu je možné dědit.

Dobrovolné vystoupení členů	Nikdo nesmí být nucen k účasti ve spolku a nikomu nesmí být bráněno vystoupit z něho. Ve vztahu k výpovědní době se aplikují ustanovení EZ (limit nanejvýš 3 měsíce, v případě zániku vlastnického nebo užívacího práva člena k odběrnému místu, jehož předávací místo je součástí skupiny sdílení, je výpovědní doba 1 měsíc)	Je možné, člen může z družstva vystoupit. Stanovy mohou určit výpovědní dobu pro vystoupení z družstva, která nesmí být delší než 3 měsíce (§ 20c EZ); k rozhodnutí členské schůze, které je s tím v rozporu, se nepřihlíží (tedy nelze stanovit delší doba pro vystoupení). Vystoupení je dále možné při nesouhlasu člena družstva se změnou stanov, a to ke konci daného kalendářního měsíce.
Vyloučení členů	Člena je možné vyloučit, pokud **závažně porušil povinnost vyplývající z členství**; spolek člena vyzve k nápravě porušení, a pokud ve lhůtě nenapraví, tak může být vyloučen; výzva není vyžadována, pokud porušení nelze napravit nebo vznikla zvlášť závažná újma. Vyloučenému členu se doručí rozhodnutí o vyloučení. O vyloučení rozhoduje statutární orgán, neurčí-li stanovy jinak. Člen se může do 15 dnů od doručení rozhodnutí v písemné formě bránit – navrhnout **přezkum** rozhodnutí o jeho vyloučení rozhodčí komisi nebo orgánu určenému stanovami.	Člen může být vyloučen, pokud **závažným způsobem** nebo **opakovaně** porušil své členské povinnosti, pokud přestal splňovat podmínky pro členství, nebo z jiných důležitých důvodů uvedených ve stanovách. Rozhodnutí o vyloučení předchází **písemná výstraha (**§ 615). O vyloučení rozhoduje představenstvo, pokud stanovy neurčí jinak. Rozhodnutí o vyloučení musí mít písemnou formu, obsahovat poučení a být doručeno do vlastních rukou. Vyloučený člen se může bránit **námitkou na členské schůzi** a poté před **soud**em.

	Pokud by rozhodnutí bylo potvrzeno, může se vyloučený člen proti neplatnosti vyloučení bránit před **soud**em.	

2.2 Přínosy a omezení analyzovaných právních forem ES/SOZE

Kritérium	Spolek - Přínosy	Spolek - Omezení	Družstvo - Přínosy	Družstvo - Omezení
Možnost podnikání	Může podnikat, pokud je to vedlejší činnost podporující hlavní účel spolku.	**Nemůže rozdělovat zisk**.	Může podnikat a obchodovat s elektřinou v rámci vedlejší činnosti.	Vyšší administrativní a právní náročnost.
Demokratické řízení	Každý člen má rovné hlasovací právo, možnost různých druhů členství (např. i bez hlasovacíh práv).	Menší motivace pro soukromé investory.	Každý člen má rovné hlasovací právo, ale stanovy mohou upravit váhu hlasů.	Vyžaduje vyšší organizační kapacitu.
Založení a administrativa	Jednoduché založení, není nutný notářský zápis.	Musí být registrován ve spolkovém rejstříku.	Lze flexibilně nastavit podmínky řízení (představenstvo nebo předseda).	Nutný notářský zápis a registrace v obchodním rejstříku.
Možnost financování	Nízké náklady na provoz, snadnější přístup k veřejným zdrojům.	Omezené možnosti získání soukromých investic.	Možnost členských vkladů, investic a úvěrů.	Větší požadavky na vedení účetnictví a podávání daňových přiznání.
Podíl na zisku	**Není možné rozdělovat zisk mezi členy.**	**Všechny prostředky musí být reinvestovány do činnosti.**	**Lze rozdělit až 33 % zisku mezi členy.**	**Omezení rozdělení zisku (max. 33 %).**
Zapojení subjektů	Snadnější zapojení komunitních subjektů (občané, školy, obce).	nerelevantní	Může zapojit občany, podniky, školy i obce.	Vyšší míra odpovědnosti za ekonomické fungování.
Možnost získávání dotací	Vysoká šance na získání veřejné podpory a grantů.	Některé dotační programy mohou vyžadovat podnikatelský subjekt.	Možnost čerpání veřejných i soukromých investic.	Složitější přístup k některým typům dotací.
Flexibilita řízení	Lze upravit statutární orgán dle potřeb (výbor nebo předseda).	Striktně neziskový model může omezovat rozvoj.	Struktura umožňuje efektivní správu a řízení.	Větší administrativní zátěž pro menší subjekty.

Regulační požadavky	Méně regulačních povinností oproti družstvu.	Může být méně stabilní při větším rozsahu aktivit.	Lze uzpůsobit pro komunitní a podnikatelské účely.	Povinnost dodržovat přísnější regulace než u spolku.
Praktické aspekty fungování v energetice	**Vhodné pro menší komunitní projekty bez ambice rozdělování zisku.**	**Může být omezené v možnosti účasti na komunitních energetických projektech.**	**Vhodnější pro větší komunitní projekty s ambicí na rozdělování zisku.**	**Nutné řízení v souladu s energetickými pravidly a trhem.**

2.3 Doporučení pro výběr vzhledem ke specifickým požadavkům ES Chotěbořsko

Na základě provedené analýzy právních forem pro energetické společenství v Chotěboři a s ohledem na požadavky hlavních členů doporučujeme zvolit jako právní formu energetického společenství **spolek.**

Spolek optimálně vyhovuje heterogenní struktuře zakládajících členů zahrnující veřejný sektor (Město Chotěboř), občanský sektor (Benediktus z.s., Podhůří Železných hor o.p.s.) a podnikatelský sektor (podniky a fyzické osoby). Právní forma spolku umožňuje nastavit různé kategorie členství, což je klíčové pro zapojení městských společností (TECHNICKÁ A LESNÍ SPRÁVA CHOTĚBOŘ s.r.o. a TEPELNÉ A REALITNÍ SLUŽBY CHOTĚBOŘ s.r.o.), které jako velké podniky nemohou disponovat hlasovacími právy, ale mohou být členy společenství.

Spolek ideálně odpovídá koncepci ES Chotěbořsko jako koordinační platformy, která nevlastní výrobní zařízení, ale zajišťuje organizační podmínky pro sdílení elektřiny mezi členy. Tato forma umožňuje flexibilní smluvní zajištění vztahů při zachování vlastnictví infrastruktury jednotlivými členy.

Projektový záměr explicitně nepočítá s rozdělováním zisku, ale s jeho reinvesticí do rozvoje společenství, osvětové činnosti a dalších aktivit. Spolek jako nezisková forma plně odpovídá této filozofii, a navíc přináší daňové výhody spojené se statusem veřejně prospěšného poplatníka.

Pro minimalistický koncept rozpočtu v počáteční fázi je spolek nejvhodnější volbou – nevyžaduje základní kapitál, notářský zápis ani placení soudních poplatků při založení. Jednoduché přijímání nových členů bez nutnosti změn zakladatelských dokumentů podporuje plánované postupné rozšiřování společenství.

Spolek umožňuje zakládání pobočných spolků pro případné územní rozšíření a vytváření SPV (společností zvláštního určení) pro budoucí společné investiční projekty. Po uplynutí doby udržitelnosti dotace (5 let) bude možné bezproblémově zapojit i velké podniky z podnikatelského sektoru.

3 Návrh vlastnické struktury

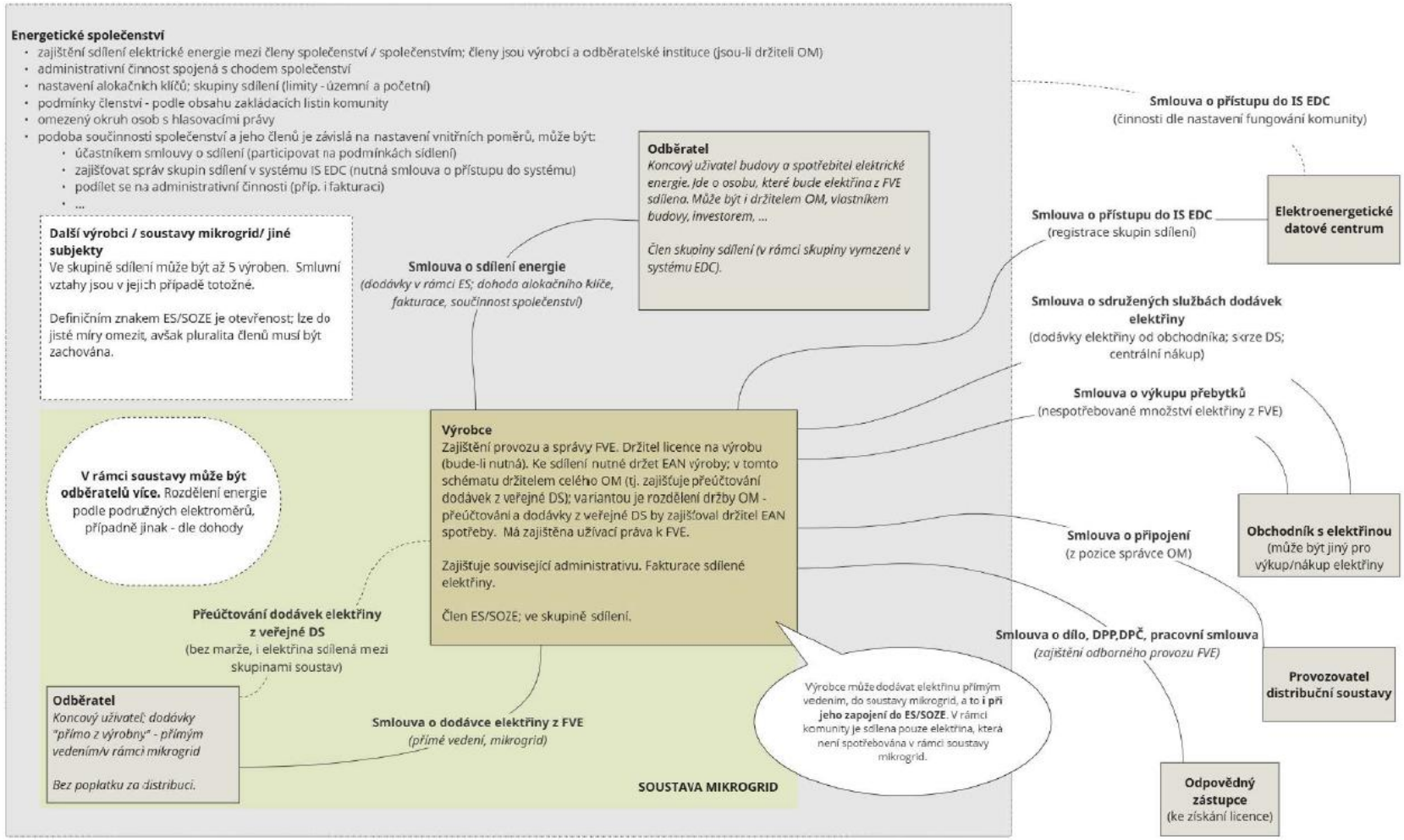
Jak jsme uvedli již výše, v návaznosti na analýzu východisek a faktického stavu máme za to, že nejvýhodnější variantou bude to, že výrobní a spotřební infrastruktura zůstane ve vlastnictví jednotlivých členů. V souladu s požadavky zakládajících členů bude energetické společenství v první fázi fungovat především jako koordinační platforma, jejímž poslání bude vytvoření organizačních podmínek a pravidel pro vzájemné sdílení energií a všeobecná osvětová činnost. Správa a provoz výroben energie z OZE (vč. plánované akumulace) bude odpovědností jednotlivých výrobců (členů společenství). Smlouvy o sdílení elektřiny budou uzavírat jednotliví členové zapojení do sdílení přímo s ES. Smyslem tohoto modelu je zajistit flexibilitu a možnost co nejjednoduššího rozvoje ES.

Dovolujeme si předložit návrh vlastnické struktury, který definuje, kdo bude vlastníkem, správcem a provozovatelem jednotlivých prvků infrastruktury pro výrobu a distribuci elektřiny a tepla v rámci ES

Prvek infrastruktury	Vlastník	Správce / provozovatel	Možnost pronájmu společenství (užívání ze strany společenství)	Smluvní vztah
Veřejné budovy (odběrná místa – ZŠ, MŠ, MÚ, ČOV, bytový dům atd.)	Město Chotěboř	TEPELNÉ A REALITNÍ SLUŽBY CHOTĚBOŘ s.r.o.	Ano	Smlouva o sdílení elektřiny v ES
Fotovoltaické elektrárny	Pivovar Chotěboř s.r.o.	Pivovar Chotěboř s.r.o.	Ano	Smlouva o sdílení elektřiny v ES
Fotovoltaické elektrárny	Coprosys NeTron, s.r.o.	Coprosys NeTron, s.r.o.	Ano	Smlouva o sdílení elektřiny v ES
Fotovoltaické elektrárny	[redacted]		Ano	Smlouva o sdílení elektřiny v ES
Plánovaná FVE	Školní jídelna Chotěboř	Školní jídelna Chotěboř	Ano	Smlouva o sdílení elektřiny v ES
Plánovaná FVE	[redacted]		Ano	Smlouva o sdílení elektřiny v ES

Plánovaná FVE	Město Chotěboř	TEPELNÉ A REALITNÍ SLUŽBY CHOTĚBOŘ s.r.o.	Ano	Smlouva o sdílení elektřiny v ES
Bateriové úložiště	Město Chotěboř	Město Chotěboř	Ano	Smlouva o zajištění provozu a sdílení

Pro ilustraci uvádíme na další straně schéma možného nastavení smluvních vztahů a využití aktivit jednotlivých členů v rámci ES:

Energetické společenství
zajištění sdílení elektrické energie mezi členy společenství / společenstvím; členy jsou výrobci a odběratelské instituce (jsou-li držiteli OM)
administrativní činnost spojená s chodem společenství
nastavení alokačních klíčů; skupiny sdílení (limity - územní a početní)
podmínky členství - podle obsahu zakládacích listin komunity
omezený okruh osob s hlasovacími právy
podoba součinnosti společenství a jeho členů je závislá na nastavení vnitřních poměrů, může být:
účastníkem smlouvy o sdílení (participovat na podmínkách sídlení)
zajišťovat správ skupin sdílení v systému IS EDC (nutná smlouva o přístupu do systému)
podílet se na administrativní činnosti (příp. i fakturaci)
...
Další výrobci / soustavy mikrogrid/ jiné subjekty
Ve skupině sdílení může být až 5 výroben. Smluvní vztahy jsou v jejich případě totožné.
Definičním znakem ES/SOZE je otevřenost; lze do jisté míry omezit, avšak pluralita členů musí být zachována.
Odběratel
Koncový uživatel budovy a spotřebitel elektrické energie. Jde o osobu, které bude elektřina z FVE sdílena. Může být i držitelem OM, vlastníkem budovy, investorem, ...
Člen skupiny sdílení (v rámci skupiny vymezené v systému EDC).
Smlouva o sdílení energie
(dodávky v rámci ES; dohoda alokačního klíče, fakturace, součinnost společenství)
Smlouva o přístupu do IS EDC
(činnosti dle nastavení fungování komunity)
Smlouva o přístupu do IS EDC
(registrace skupin sdílení)
Elektroenergetické datové centrum
Smlouva o sdružených službách dodávek elektřiny
(dodávky elektřiny od obchodníka; správa DS; centrální nákup)
Smlouva o výkupu přebytků
(nespotřebované množství elektřiny z FVE)
V rámci soustavy může být odběratelů více. Rozdělení energie podle podružných elektroměrů, případně jinak - dle dohody
Výrobce
Zajištění provozu a správy FVE. Držitel licence na výrobu (bude-li nutná). Ke sdílení nutné držet EAN výroby; v tomto schématu držitelem celého OM (tj. zajišťuje přeúčtování dodávek z veřejné DS); variantou je rozdělení držby OM - přeúčtování a dodávky z veřejné DS by zajišťoval držitel EAN spotřeby. Má zajištěna užívací práva k FVE.
Zajišťuje související administrativu. Fakturace sdílené elektřiny.
Člen ES/SOZE; ve skupině sdílení.
Obchodník s elektřinou
(může být jiný pro výkup/nákup elektřiny
Smlouva o připojení
(z pozice správce OM)
Přeúčtování dodávek elektřiny z veřejné DS
(bez marže, i elektřina sdílená mezi skupinami soustav)
Smlouva o dílo, DPP,DPČ, pracovní smlouva
(zajištění odborného provozu FVE)
Provozovatel distribuční soustavy
Odběratel
Koncový uživatel; dodávky "přímo z výrobny" - přímým vedením/v rámci mikrogrid
Bez poplatku za distribuci.
Smlouva o dodávce elektřiny z FVE
(přímé vedení, mikrogrid)
Výrobce může dodávat elektřinu přímým vedením, do soustavy mikrogrid, a to i při jeho zapojení do ES/SOZE. V rámci komunity je sdílena pouze elektřina, která není spotřebována v rámci soustavy mikrogrid.
SOUSTAVA MIKROGRID
Odpovědný zástupce
(ke získání licence)

Každý člen ES si ponechá vlastnictví svých výrobních i spotřebních zařízení. Pokud by bylo zřízeno centrální bateriové úložiště, lze uvažovat o jeho vlastnictví ze strany Města Chotěboř a správě ze strany ES, případně může zůstat ve vlastnictví a správně Města Chotěboř.

Sdílení tepla není v současnosti nijak právně upraveno a žádná změna se ani nepřipravuje. Teplo je vyráběno ve zdroji a dodáváno rozvody do míst odběru, se kterými je zdroj technologicky propojen a výrobce / dodavatel má uzavřenou smlouvu o dodávkách.

Hlavním smluvním rámcem bude smlouva o sdílení elektřiny, kterou bude s jednotlivými členy ES uzavírat samo ES a která bude stanovovat interní cenu elektřiny, způsob vyúčtování a pravidla pro změnu alokačního klíče.

Financování ES bude plně záviset na zvolené právní formě a předpokládá předchozí ekonomickou analýzu. V případě družstva bude financování částečně zajištěno prostřednictvím členských příspěvků. Dalšími zdroji mohou být dotace, granty a příjmy z vedlejší hospodářské činnosti v souladu s legislativou. Zejména u spolku je vysoká šance na získání veřejné podpory a grantů. Ekonomická analýza by měla stanovit optimální výši členských příspěvků, provozní náklady na administrativu a koordinaci sdílení elektřiny a identifikovat možné externí zdroje financování pro dlouhodobou udržitelnost společenství.

V současné době se nejeví jako vhodné, aby si členové nebo společenství pronajímalo výrobní zdroje. Každý člen bude vlastní (vyráběnou) elektřinu sdílet v rámci společenství podle předem dohodnutých podmínek. V budoucnu může být prověřena možnost pronájmu FVE či bateriového úložiště mezi členy, pokud to bude dávat ekonomický smysl. Společenství může změnit svou původní myšlenku projektu a rozhodnout o záměru budovat a provozovat i vlastnit zdroje.

Navržený model vlastnické struktury a smluvního zajištění umožňuje stabilní a flexibilní rozvoj společenství, přičemž každý člen si ponechá vlastnictví svých energetických zařízení. Zároveň umožňuje budoucí integraci nových členů, včetně případného rozvoje společenství pro organizaci sdílení tepla.

Pro úvodní fázi projektu, je stěžejní zajištění smluvních vztahů mezi zakládající členy společenství, přičemž klíčovou roli hraje **smlouva o sdílení elektřiny**, která musí obsahovat jasné podmínky spolupráce, rozdělení odpovědností a ekonomický model sdílení energie. Tato smlouva by měla upravovat následující body:

- **interní cena sdílené elektřiny** – měla by být výhodnější než tržní cena silové elektřiny;
- **mechanismus vyúčtování a plateb** – pravidla pro vyúčtování, nastavení cen, splatnost, smluvní sankce aj.;
- **způsob rozdělení elektřiny mezi členy společenství** – využití statické metody v počáteční fázi s možností přechodu na dynamickou/hybridní metodu po roce 2026 (pravděpodobně);
- **podmínky změny alokačního klíče** – členové společenství by měli mít možnost upravit své podíly maximálně jednou měsíčně, přičemž změny se budou provádět prostřednictvím žádosti u EDC;
- **odpovědnost za provoz a údržbu systému** – jasné rozdělení povinností mezi členy společenství. Předpokládáme, že každý ze zakládajících členů společenství bude odpovědný za správu svých odběrných míst (resp. odběrných míst pro jím vlastněnou nemovitost/i, které participují na společenství) i svých výrobních zdrojů.

Dle projektového záměru by měl koordinátor společenství zajišťovat zejména informování členů společenství a komunikaci s nimi včetně organizace příprav společenství.

Doporučení:

Ačkoliv společenství je aktuálně postaveno na myšlence, že samo jako takové nebude provozovat ani budovat žádný zdroj či zařízení pro ukládání energie, pro budoucí rozvoj společenství však považujeme za vhodné zvážit také možnost realizace FVE na pronajatých střechách. Společenství by mohlo uzavřít s vlastníky objektů dlouhodobé nájemní smlouvy (15-20 let) na využití střech pro instalaci FVE. Financování těchto projektů by mohlo být zajištěno kombinací členských příspěvků, účelových darů, dotačních programů a úvěrového financování. Vyrobená elektřina by byla primárně sdílena mezi členy společenství, přičemž přebytky by byly prodávány do distribuční sítě. Příjmy z provozu těchto FVE by byly reinvestovány do dalšího rozvoje společenství a snižování cen elektřiny pro členy. Tento model umožňuje rozšiřování výrobních kapacit společenství bez nutnosti vlastnictví nemovitostí a zároveň poskytuje ekonomické výhody jak pro společenství, tak pro vlastníky pronajímaných střech

Plán majetkové účasti

Tento plán majetkové účasti navazuje na předchozí analýzu vlastnické struktury a definuje konkrétní mechanismy zapojení členů do energetického společenství včetně způsobů financování. Dokument navrhuje model, který zajišťuje transparentní a spravedlivé nastavení vztahů při respektování specifické pozice každého člena. Obsahuje pouze základní ekonomické informace nezbytné pro nastavení právních a organizačních vztahů, zatímco detailní ekonomické výpočty, analýzy návratnosti investic a přesné kalkulace nákladů jsou zpracovány v samostatné ekonomické studii proveditelnosti.

4 Shrnutí předpokladů k realizaci projektu

Projekt energetického společenství je založen na několika klíčových partnerech s vzájemně se doplňující majetkovou základnou. Město Chotěboř vstupuje do společenství jako významný vlastník objektů s potenciálem pro spotřebu a instalaci OZE, zatímco někteří zakládající členové disponují již funkční infrastrukturou pro výrobu energie.

4.1 Současná infrastruktura

Město Chotěboř disponuje portfoliem nemovitostí zahrnujícím:

a. stavbu pro administrativu – budovu městského úřadu (celková spotřeba všechny odběrných míst 849,92 MWh),

b. stavbu občanského vybavení – školní jídelnu (spotřeba 248,35 MWh),

c. kinosál (spotřeba 18,9 MWh),

d. kancelář kina (spotřeba 6,2 MWh),

e. stavbu občanského vybavení – Knihovnu Ignáta Herrmanna (spotřeba 59,69 MWh),

f. stavbu občanského vybavení – základní školu budova Buttulova (spotřeba 35,47 MWh),

g. stavbu občanského vybavení – základní školu budova Smetanova (spotřeba 101,67 MWh),

h. stavbu občanského vybavení – DDM a Středisko volného času (spotřeba 22,06 MWh),

i. stavbu občanského vybavení – Mateřskou školu Březová (spotřeba 278 MWh),

j. stavbu občanského vybavení – Mateřskou školu Svojsíkova (spotřeba 23,02 MWh),

k. stavbu občanského vybavení – Mateřskou školu Na Chmelnici (spotřeba 14,98 MWh),

l. stavbu občanského vybavení – dům s pečovatelskou službou – Dr.Rykra 980, Chotěboř (spotřeba neznámá),

m. stavbu občanského vybavení – zimní stadion (spotřeba 829,556 MWh),

n. bytový dům s informačním centrem (spotřeba 3,1 MWh),

o. stavbu technického vybavení – kotelnu (spotřeba 17,85 MWh),

p. stavbu technického vybavení – kotelnu (spotřeba 10,61 MWh),

q. stavbu technického vybavení – kotelnu (spotřeba 2,86 MWh),

r. stavbu technického vybavení – kotelnu (spotřeba 19,49 MWh),

Ostatní zakládající členové vlastní tyto objekty:

a. Benediktus, z.s. vlastní stavbu občanského vybavení – domek Chotěboř (zázemí služeb a administrativy) (spotřeba 3,986 MWh),

b. Pivovar Chotěboř s.r.o. vlastní stavbu pro výrobu a skladování – pivovar Chotěboř (spotřeba 370,38 MWh).

Dalšími klíčovými členy budou vlastníci FVE, konkrétně společnost Pivovar Chotěboř s.r.o. s instalovaným výkonem 140 kWp,, společnost Coprosys NeTron, s.r.o. vlastnící FVE s instalovaným výkonem 8kWp a [redacted] který vlastní FVE s instalovaným výkonem 99 kWp. Ve fázi výstavby se nachází FVE v areálu Školní jídelny Chotěboř s plánovaným výkonem 80 kWp a FVE ve vlastnictví [redacted] s plánovaným výkonem 50 kWp.

4.2 Investiční a provozní náklady

Investiční náklady

Hlavní investiční položku představuje plánovaná fotovoltaická elektrárna na budově školní jídelny o výkonu 80 kWp s rozpočtem 2.000.000 Kč bez DPH. Doplňkovou investicí je bateriové úložiště s kapacitou 160 kWh za přibližně 990.000 Kč bez DPH. Obě investice budou evidovány v majetku města jako vlastníka nemovitosti.

Pro funkční sdílení elektřiny je nezbytné implementovat odpovídající měřicí a řídicí systémy včetně vybavení odběrných míst pokročilou měřicí technikou a zajištění softwaru pro řízení energetických toků. Na technickou e ekonomickou přípravu a přípravu právních dokumentů je vyčleněno celkem zhruba 1 500 000 Kč, přičemž konkrétní technická specifikace a upřesnění rozpočtu proběhne po konzultaci s odborníky na energetický management.

Provozní náklady

Při rozdělení provozních nákladů je uplatněn princip účelného oddělení výdajů mezi energetické společenství a jeho zakládající členy:

- **Personální náklady**: odměna za práci koordinátora energetického společenství včetně jeho vzdělávání ve výši 300 tis. Kč (formou DPP) bude hrazena přímo zakládajícími členy mimo rozpočet společenství,
- **Náklady na osvětovou, vzdělávací a facilitační činnost:** do 250 tis. Kč bude hrazena přímo zakládajícími členy mimo rozpočet společenství,
- **Komunikace a propagace**: do 150 tis. Kč včetně cestovného – bude rovněž hrazeno přímo zakládajícími členy mimo rozpočet společenství.

Náklady na údržbu a servis technologických zařízení budou hradit jejich vlastníci. Toto uspořádání odpovídá principu, že vlastnická odpovědnost za provozuschopnost zařízení zůstává u subjektu, který má právo s majetkem hospodařit.

Zvolený model financování minimalizuje finanční toky procházející přes energetické společenství a optimalizuje jeho účetní i daňovou pozici. V praxi to znamená, že společenství bude hospodařit s omezeným rozpočtem zaměřeným primárně na zajištění koordinační činnosti, zatímco podstatná část provozních nákladů bude transparentně alokována na zakládající členy.

Dle dostupných údajů ES předpokládá, že provozní náklady ES v roce 2026 a dalších letech budou dosahovat výše 400.000 K4 za rok.

4.3 Náklady na rozšiřování ES

Rozšiřování energetického společenství představuje významnou součást dlouhodobé strategie rozvoje. V souladu s postupným rozvojem společenství budou s přibíráním nových členů spojeny dodatečné náklady, které je nutné předem identifikovat a plánovat jejich financování.

4.4 Administrativní náklady rozšiřování v hrubých číslech

Administrativní procesy spojené s přijímáním nových členů do společenství mohou zahrnovat:

- Aktualizace a individualizace smluv o sdílení elektřiny (1-3 tis. Kč na člena) – energetické společenství bude disponovat vzorovými dokumenty, náklady tedy zahrnují pouze jejich případnou úpravu a přizpůsobení specifickým podmínkám nového člena.
- Registrace nových odběrných míst u EDC (odhad 500-1000 Kč na odběrné místo) – předpokládané náklady spojené s administrativními úkony při registraci nového odběrného místa do systému sdílení elektřiny.
- Náklady na projednání vstupu nových členů orgány ES (do 2 tis. Kč na člena) – administrativní náklady spojené s přípravou podkladů pro rozhodnutí o přijetí nového člena, včetně případných jednání orgánů společenství.
- Poplatky spojené s aktualizací registrací skupin sdílení (odhad 1-2 tis. Kč za aktualizaci) – předpokládané administrativní náklady při změně složení skupiny sdílení.

4.5 Technické zabezpečení při rozšiřování

Pro zajištění plné funkčnosti sdílení elektřiny u nových členů je nezbytné:

- Zajištění kompatibility měřicích zařízení nebo doplnění chytrých elektroměrů – měřicí zařízení na odběrných místech instaluje a hradí příslušný provozovatel distribuční soustavy (PDS). PDS zároveň posuzuje technickou připravenost odběrného místa na připojení a sdílení energie v rámci společenství a je oprávněn požadovat provedení nezbytných technických úprav. Náklady na tyto úpravy nese žadatel o členství, pokud společenství nerozhodne jinak. V současné fázi

s alternativním modelem úhrady nepočítáme. Pro samotné energetické společenství z uvedeného nevyplývají žádné dodatečné náklady.

- Aktualizace softwaru pro energetický management (odhad 10-15 tis. Kč při větším rozšíření) – předpokládané náklady na programátorské práce při výraznějším rozšíření počtu odběrných míst.
- Úprava systému alokačních klíčů pro sdílení elektřiny – tato činnost je realizována v rámci pracovní náplně koordinátora ES a nepředstavuje tedy dodatečné náklady.

5 Plán majetkové účasti členů ES

5.1 Majetkové zapojení zakládajících členů

Město Chotěboř se do společenství zapojuje poskytnutím městských budov vhodných pro budoucí instalaci zařízení na výrobu elektřiny z OZE. Mezi tyto objekty patří budovy městského úřadu, základní školy, mateřské školy a další veřejné objekty. Město rovněž přispěje investicemi do nových fotovoltaických elektráren a bateriových systémů a zajištěním správy odběrných míst v rámci energetického společenství.

Někteří z dalších zakládajících členů participují zapojením stávajících fotovoltaických elektráren do systému sdílení energie.

Vlastnická práva k výrobním a spotřebním zařízením zůstávají na straně jednotlivých členů, přičemž energetické společenství plní koordinační úlohu při sdílení elektrické energie.

5.2 Finanční zapojení členů

Systém **členských příspěvků** zahrnuje vstupní členské příspěvky při vstupu do ES a pravidelné roční příspěvky. Výše těchto příspěvků bude stanovena interním předpisem spolku a bude odstupňována podle typu členství. Vyšší členové s hlasovacími právy (zakládající členové, výrobci elektřiny z OZE, poskytovatelé veřejných služeb a příspěvkové organizace) budou platit vyšší příspěvky než základní členové (fyzické osoby, právnické osoby a další subjekty nesplňující podmínky pro vyšší členství).

Město předpokládá fixní členský příspěvek ve výši 50 000 Kč ročně v kombinaci s poměrnou platbou dle množství odebrané sdílené elektřiny.

Možnosti **dobrovolných příspěvků** umožní členům poskytovat nad rámec povinných příspěvků dodatečné finanční prostředky na konkrétní rozvojové projekty ES. Tyto dobrovolné příspěvky mohou mít formu účelově vázaných darů, finančních kompenzací za zprostředkování sdílení energie nebo investic do společných projektů. S možností dobrovolných příspěvků společenství počítá a jejich poskytnutí vítá. Příspěvky by byly vynaloženy například na rozšíření kapacit stávajících výrobních zdrojů.

Investiční podíly na nových zdrojích představují významnou formu finančního zapojení členů. Zahrnují investiční výdaje do technického vybavení společenství (měřicí zařízení, software pro monitoring a predikci energetických toků) a financování nových zdrojů energie podle individuálního zájmu členů. Vedle přímých finančních příspěvků je významná také **nepřímá majetková účast** v podobě poskytování nemovitostí pro instalaci zařízení na výrobu elektřiny z OZE, zapojení existujících výrobních zdrojů a zpřístupnění odběrných míst.

5.3 Důsledky majetkového zapojení pro postavení členů v ES

Vliv na rozhodovací pravomoci bude přímo odvozen od typu členství a postavení v rámci společenství. Stanovy stanoví rozdělení hlasovacích práv tak, že:

- vyšší členové z veřejného sektoru disponují následujícím počtem hlasů:
    - Město Chotěboř disponuje celkem dvaceti (20) hlasy,
    - ostatní územní samosprávné a dobrovolné svazky obcí disponují každý deseti (10) hlasy,
    - každá příspěvková organizace územního samosprávného celku disponuje dvěma (5) hlasy,
- vyšší členové ze soukromého sektoru disponují následujícím počtem hlasů:
    - fyzické osoby disponují jedním (1) hlasem,
    - právnické osoby nevykonávající podnikatelskou činnosti disponují jedním (1) hlasem.
- vyšší členové z podnikatelského sektoru disponují následujícím počtem hlasů:
    - právnické osoby disponují jedním (1) hlasem,
    - fyzické osoby podnikající disponují jedním (1) hlasem.

Základní (přidružení) členové disponují pouze poradním hlasem bez hlasovacích práv.

Statutárním orgánem bude pětičlenný výbor. Rozhodování výboru je založena na principu [bude doplněno dle finálního znění stanov]. Dohled nad hospodařením vykonává tříčlenná Kontrolní komise, jejíž členové jsou voleni členskou komisí z řad základních členů.

Členství je založeno na principu **dobrovolnosti** a stanovy zaručují všem členům možnost vystoupení ze společenství bez sankčních opatření.

Vyšší (řádní) členové mají právo podílet se na činnosti spolku, využívat jeho majetek a zařízení, volit a být voleni do orgánů spolku, účastnit se členské schůze s hlasovacím právem. Základní členové se mohou účastnit jednání členské schůze s poradním hlasem, zapojit se do aktivit spolku, předkládat návrhy a dostávat informace o hospodaření.

Podíl na úsporách a případných výnosech představuje významnou motivaci pro členství ve společenství. Členové profitují z úspor v nákladech na energii díky účasti v systému sdílení elektřiny. Případné výnosy mohou být investovány dalšího do rozvoje energetického společenství. Projektový záměr předpokládá využití finančních prostředků generovaných společenstvím pro rozvoj dalších oblastí (školství, veřejná infrastruktura, sport atd.). Koncepce rozvoje je postavena na postupném rozšiřování, přičemž v první fázi je prioritou nastavení a ověření funkčnosti základního modelu sdílení elektřiny. Navržený model **nepředpokládá** existenci společného majetku společenství a odpovědnost za provoz a údržbu jednotlivých zařízení ponechává na jednotlivých členech energetického společenství jakožto vlastníků těchto zařízení.

6 Modely financování nových projektů

Financování společenství je navrženo s důrazem na postupný rozvoj společenství a ekonomickou udržitelnost. V počáteční fázi existence se společenství zaměří především na ověření funkčnosti modelu sdílení elektřiny s minimalistickým rozpočtem. Do projektu jsou již nyní zapojeny stávající investice zakládajících členů, které doplní plánované investice města do FVE a bateriového úložiště.

Primárním ekonomickým přínosem pro členy společenství budou úspory nákladů na energie díky sdílení elektřiny mezi výrobci a spotřebiteli.

Financování společenství bude kombinovat různé zdroje, které lze rozdělit do tří hlavních kategorií - interní zdroje, externí zdroje a kombinované modely. Členské příspěvky budou v počáteční fázi nastaveny na úrovni pokrývající základní provozní náklady,

přičemž limit výše příspěvku byl stanoven na 50 tis. Kč ročně na řádného člena. Některé výdaje, jako služby koordinátora, budou v první fázi hrazeny přímo zakládajícími členy mimo rozpočet společenství.

6.1 Interní zdroje financování

Členské příspěvky představují základní pilíř interního financování společenství. Jsou rozděleny na vstupní členské příspěvky odstupňované podle kategorie členství (vyšší, základní) na základě interního předpisu spolku a pravidelné roční příspěvky, které schvaluje Členská schůze. V počáteční fázi je navržen strop příspěvků ve výši 50 tis. Kč ročně na člena, což reflektuje minimalistickou koncepci rozpočtu zaměřeného primárně na pokrytí odměny koordinátora energetického společenství. Významnou formou nefinanční účasti členů jsou také nepřímé příspěvky realizované poskytnutím infrastruktury.

Možnosti **dobrovolných příspěvků** umožňují členům poskytovat nad rámec povinných příspěvků dodatečné finanční prostředky na konkrétní rozvojové projekty energetického společenství. Tyto dobrovolné příspěvky mohou mít formu účelově vázaných darů, finančních kompenzací za zprostředkování sdílení energie nebo investic do společných projektů. Příspěvky by byly vynaloženy například na projekty dobíjecích stanic nebo rozšíření kapacit stávajících výrobních zdrojů.

Doporučení:

Z důvodu předvídatelnosti je vhodné upravit možnost dobrovolného příspěvku již ve stanovách. Postačí je však vymezit pouze interním předpisem, jehož vydání stanovy předpokládají. Upozorňujeme, že právní úprava spolku stojí na zásadě oddělení majetku spolku a jeho členů. Poskytnutí dobrovolného příspěvku (shodně s členským příspěvkem) tedy nezakládá žádná majetková práva člena vůči spolku (například právo na rozdělení zisku)[30]. Současně z toho vyplývá, že takto poskytnutý příspěvek je v zásadě nevratný.

[30] Členské příspěvky ve spolku, Dobrozemský V., Vydáno: 20. 10. 2017, Dostupné na: https://www.dauc.cz/clanky/4324/clenske-prispevky-ve-spolku

Možnou alternativou k dobrovolným příspěvkům je **darování** učiněné některým členem spolku. Tento způsob financování vyžaduje uzavření darovací smlouvy. Oproti nastavení dobrovolných příspěvků se tak jedná o méně efektivní způsob realizace převodu prostředků ze strany člena spolku ve prospěch energetického společenství, protože pro každý případ bude nutné uzavřít novou smlouvu. Dar je na rozdíl od dobrovolných příspěvků odvolatelný.[31]

S ohledem na složení energetického společenství je třeba brát v potaz také možný dopad ustanovení zákona č. 128/2000 Sb. o obcích. Ten vyžaduje, aby byl majetek obce využíván účelně a hospodárně v souladu s jejími zájmy a úkoly.[32] Uzavření darovací smlouvy ve prospěch energetického společenství tak musí být vždy řádně odůvodněno – například nezbytností vynaložení nákladů na provozuschopnost energetického společenství. Podle zákona o obecním zřízení, náleží do vyhrazené pravomoci zastupitelstva rozhodovat o poskytování darů v hodnotě nad 100 000 Kč v jednom kalendářním roce.[33] O poskytování darů v nižší hodnotě rozhoduje na rada obce.[34]

Poplatky za správu sdílení elektřiny představují další možný zdroj interního financování společenství. Energetické společenství může zavést administrativní poplatek za správu skupin sdílení elektřiny, registraci členů do systému EDC, nastavování alokačních klíčů a zajišťování vyúčtování mezi členy. Společenství však nesmí přiřazovat žádnou marži k ceně za sdílenou elektřinu samotnou - elektřina musí být prodávána mezi členy za skutečnou cenu bez jakéhokoliv přirážky ze strany společenství. Poplatek za správu sdílení by mohl být stanoven buď jako pevná částka za období (např. měsíčně), nebo jako částka za každou sdílenou kWh, přičemž by pokrýval náklady na administraci a koordinaci procesu sdílení. Tento model umožňuje společenství financovat své provozní náklady transparentním způsobem bez zasahování do tržní ceny elektřiny.

Investiční podíly na nových zdrojích představují významnou formu finančního zapojení členů. Zahrnují investiční výdaje do technického vybavení společenství (měřicí zařízení, software pro monitoring a predikci energetických toků) a financování nových

[31] Za podmínek § 2068 an. zákona č. 89/2012 Sb. občanský zákoník
[32] § 38 odst. 1 zákona o obcích
[33] § 85 písm. b) zákona o obcích
[34] § 102 odst. 3 zákona o obcích

zdrojů energie podle individuálního zájmu členů. Vedle přímých finančních příspěvků se nabízí také **nepřímá majetková účast** v podobě poskytování nemovitostí pro instalaci zařízení na výrobu elektřiny z OZE, zapojení existujících výrobních zdrojů a zpřístupnění odběrných míst.

Reinvestice úspor z provozu je klíčovým mechanismem pro zajištění dlouhodobé udržitelnosti. Podle stanov spolku musí být veškeré prostředky reinvestovány do dalšího rozvoje aktivit společenství. V počáteční fázi budou některé významnější výdaje (např. činnost koordinátora) hrazeny přímo zakládajícími členy mimo účetnictví společenství.

ES rovněž počítá s **příjmy ze sdílení** elektrické energie v podobě poměrné platby dle množství odebrané sdílené elektřiny.

6.1.1 Daňové dopady finančního zapojení členů

Pravidelné členské příspěvky, jako příjem energetického společenství, jsou na základě zákona č. 586/1992 Sb. o daních z příjmu („ZDP“) od daně osvobozeny.[35] Nevstupují tak do základu daně. Z pohledu členů nemá zaplacení pravidelného členského příspěvku žádný daňový dopad, a to shodně pokud je členem fyzická nebo právnická osoba.

Dobrovolné příspěvky a **darování** budou posuzovány z pohledu ZDP shodně jako bezúplatné plnění, a daňový dopad tak bude u obou variant shodný. Dobrovolné členské příspěvky, ačkoliv poskytnuty na základě stanov, nesplňují podmínku předem stanovené nebo za určité období identifikovatelné (např. výpočtem) částky.[36] Jsou tak do jisté míry nahodilým příjmem energetického společenství bez očekávaného konkrétního protiplnění ze strany poskytujícího člena. Proto budou také posouzeny jako bezúplatné plnění. Dále je proto rozebrána pouze varianta bezúplatného plnění.

---

[35] Ustanovení § 18a odst. 2 písm. b) ZDP předpokládá, že příjem z členského příspěvku je u veřejně prospěšného poplatníka předmětem daně vždy. Ustanovení je však nutné číst v souvislosti s § 19 odst. 1 písm. a) bod 2. ZDP, který členský příspěvek přijatý spolkem podle stanov od daně osvobozuje.
[36] Členské příspěvky ve spolku, Dobrozemský V., Vydáno: 20. 10. 2017, dostupné na: https://www.dauc.cz/clanky/4324/clenske-prispevky-ve-spolku a shodně také Morávek Z. v Členské příspěvky a jejich daňový režim ve světle aktuální judikatury, Vydáno: 11. 9. 2024, dostupné na: https://www.dauc.cz/clanky/14083/clenske-prispevky-a-jejich-danovy-rezim-ve-svetle-aktualni-judikatury

Příjemce

Energetické společenství je dle ZDP tzv. veřejně prospěšným poplatníkem.[37] Bezúplatné plnění je tak jako příjem energetického společenství osvobozeno od daně z příjmu za předpokladu, že bude využito pro některý z předpokládaných účelů, a že bude osvobození uplatněno.[38] Limit možného osvobození bezúplatných plnění není v ZDP stanoven.

Dárce

Poskytnou-li bezúplatné plnění fyzické osoby mohou si je odečíst od základu daně, pokud úhrnná hodnota všech takto poskytnutých plnění (i osobám odlišným od energetického společenství) přesáhne 2 % základu daně nebo alespoň 1000 Kč.[39] Podmínkou je, že dar bude využit pro hlavní účel spolku. V darovací smlouvě je proto vhodné účel daru uvést. Pro uplatnění je třeba vystavení potvrzení o daru energetickým společenstvím. Maximálně lze takto odečíst 15 % základu daně.

U právnických osob – dárců – je úprava analogická. Od základu daně lze odečíst hodnotu bezúplatného plnění, pokud činí alespoň 2000 Kč a v úhrnu lze odečíst nejvýše 10 % ze základu daně.[40] Významné je v kontextu energetického společenství je, že snížení daňového základu nemohou uplatnit veřejně prospěšní poplatníci[41] – tedy osoby, jejichž hlavní činností není podnikání (typicky spolky).

[37] § 17a ZDP odst. 1
[38] § 19b odst. 2 písm. b) bod 1. ZDP a § 19b odst. 3 ZDP
[39] § 15 odst. 1 ZDP
[40] § 20 odst. 8 ZDP
[41] § 20 odst. 8 ZDP na konci

6.2 Externí zdroje financování

Dotační programy tvoří významný zdroj externího financování. Energetické společenství může využívat prostředky z Modernizačního fondu, Operačního programu Životní prostředí (OPŽP), Integrovaného regionálního operačního programu (IROP) a Národního programu Životní prostředí (NPŽP). Tyto dotační tituly jsou přístupné v závislosti na konkrétních podmínkách buď pro **společenství** jako celek, nebo pro jeho jednotlivé **členy**, což zvyšuje flexibilitu při financování různých typů projektů od instalace fotovoltaických elektráren přes bateriové systémy až po energeticky efektivní technologie.

S úvěrovým financováním se nepočítá, a proto jej zde ani více nerozebíráme.

Crowdfunding a komunitní financování představuje inovativní způsob zapojení širší veřejnosti do financování energetických projektů. Ačkoli se nejedná o rozšířený nástroj, nabízí zajímavý potenciál zejména pro menší a středně velké projekty s jasným lokálním dopadem. Prostřednictvím crowdfundingových kampaní by energetické společenství mohlo získat dodatečné finanční prostředky od občanů, kteří nejsou formálními členy, ale chtějí podpořit rozvoj komunální energetiky v regionu.

6.3 Kombinované modely financování

V případě, že by společenství v budoucnu nestačily běžné zdroje financování, tak je možné uvažovat nad kombinovanými modely. Kombinované modely mohou společenství umožnit realizovat náročnější projekty chytrým rozdělením nákladů a rizik mezi více partnerů.

PPP projekty (spolupráce veřejného a soukromého sektoru) představují efektivní způsob realizace větších energetických investic. Součástí strategie je smluvní spolupráce s partnery, kteří nemohou být z regulatorních důvodů formálními členy společenství, jako například Solar Global/Agrisun 42 s.r.o. Perspektivní příležitost představuje realizace fotovoltaických elektráren na pronajatých

střechách. Tento model by generoval dodatečné příjmy a umožnil rozšíření výrobních kapacit bez nutnosti investovat do nákupu nemovitostí.

Leasing technologií nabízí alternativní cestu k pořízení dražších technologických zařízení, jako jsou bateriové systémy nebo sofistikované řídící systémy, bez nutnosti jednorázové vysoké investice. Tento model financování umožňuje rozložit náklady do delšího časového období a snižuje počáteční kapitálovou náročnost projektů. Pro energetické společenství může být výhodný zejména v případě rychle se vyvíjejících technologií, kde hrozí riziko technologického zastarávání.

Energy Performance Contracting (EPC) představuje specifický model financování energeticky úsporných opatření, kdy dodavatel garantuje dosažení definované úspory energie. Investice je následně splácena z dosažených úspor. Ačkoli podle konzultací s Národní rozvojovou bankou je město svým objemem spotřebované a uspořené energie příliš malé pro standardní EPC projekty, tento model by mohl být aplikovatelný pro některé specifické případy nebo při regionálním sdružení více subjektů.

6.4 Mechanismy investičního zapojení a vypořádání

Jelikož energetické společenství je založeno jako spolek, kde členové nemají majetkový podíl na spolkovém majetku, je pro zajištění investic do společných projektů nezbytné vytvořit transparentní systém investičních vztahů a jejich vypořádání.

Navrhujeme, aby každý společný investiční projekt, pokud k němu v budoucnu dojde, byl podložen samostatnou **investiční smlouvou**, která upraví **vztahy mezi investujícími členy a společenstvím**. Tato smlouva by měla obsahovat zejména:

- vymezení předmětu investice a očekávaných přínosů,
- specifikaci výše vkladu jednotlivých členů,
- jasné určení vlastnických práv k pořizovaným zařízením,
- pravidla pro sdílení výnosů z investice,
- postup vypořádání při vystoupení člena ze společenství.

Navrhujeme, aby pro vypořádání investic členů spolku byly zakotveny následující vypořádací strategie:

- **Odkup investičního podílu** - Společenství nebo jiní členové mohou mít přednostní právo odkoupit podíl vystupujícího člena na investici za cenu určenou podle předem stanovené metodiky. Cena zohlední zůstatkovou hodnotu investice, dobu provozu a případné technické zhodnocení.

- **Postupné finanční vyrovnání** - Vystupujícímu členovi je jeho investiční vklad postupně splácen podle dohodnutého harmonogramu, který respektuje původně plánovanou dobu návratnosti investice. Tento model je vhodný pro větší investice s dlouhodobou návratností, jako jsou fotovoltaické elektrárny.

- **Udržení smluvního vztahu** - V případech, kdy je investice realizována na majetku vystupujícího člena (například FVE na střeše budovy), může být zachován smluvní vztah se společenstvím i po vystoupení člena. Tento vztah je upraven samostatnou smlouvou o sdílení elektřiny, která zajistí kontinuitu dodávek a spravedlivé ekonomické podmínky pro obě strany.

- **Převod technologie** - U mobilních nebo samostatně funkčních technologií (například bateriových systémů) může dojít k fyzickému vydání technologie vystupujícímu členovi v rozsahu odpovídajícím jeho investičnímu podílu, po odečtení amortizace.

Různé typy majetku mohou představovat různé požadavky na přístup k investicím a jejich vypořádání. Jako příklad uvádíme:

- **Společný majetek energetického společenství:** Majetek pořízený částečně z prostředků členů se stává vlastnictvím společenství. Investujícím členům jsou poskytnuty zvýhodněné podmínky využívání (přednostní alokace sdílené elektřiny, zvýhodněné sazby). Při vystoupení člena je vypořádán pouze jeho finanční vklad podle smluvních podmínek.

- **Individuální majetek s vazbou na společenství**: Technologie instalované na majetku člena (zejména FVE) zůstávají v jeho vlastnictví, vztah ke společenství je upraven smlouvou o sdílení. Při vystoupení člena může vztah pokračovat na komerční bázi.

7 Daňové aspekty sdílené elektřiny

7.1 Daň z příjmů

7.1.1 Úplatné sdílení elektřiny fyzickými osobami

Instalovaný výkon výrobny	Účel vyrobené (a sdílené) elektřiny	Licence na výrobu elektřiny	Povinnost platit daň z příjmů	Sazba daně	Příklad

Do 100 kW[42]	Převážně vlastní spotřeba v daném předávacím místě, přebytky lze sdílet nebo prodávat do sítě Výrobna provozována převážně za účelem sdílení elektřiny, jehož cílem není tvorba zisku	NE (pokud jsou splněny i jiné podmínky)[43]	NE, pokud příjmy nepřesáhnou 50 000 Kč[44]	15 %, pokud příjmy ze sdílení přesáhnou 50 000 Kč (viz pozn. 3)	Fyzická osoba provozující FVE na střeše rodinného domu. Vyrobená elektřina slouží primárně pro vlastní spotřebu, sdílení elektřiny je pouze doplňkovou činností.
Do 100 kW	Podnikání – úplatné sdílení elektřiny, jehož cílem je soustavná tvorba zisku[45]	ANO	ANO[46]	15 % bez ohledu na výši příjmů (bez ohledu na hranici 50 000 Kč)[47]	Fyzická osoba provozuje na střeše výrobního areálu FVE o výkonu 50 kW a vyrobenou elektřinu prodává za zvýhodněnou cenu sousedním budovám.

[42] Od nabytí účinnosti Lex OZE III vzrostla hranice z 50 na 100 kW.
[43] srov. § 3 odst. 3 zákona č. 458/2000 Sb., energetický zákon („**energetický zákon**"), který stanoví *Podnikat v energetických odvětvích na území České republiky mohou za podmínek stanovených tímto zákonem osoby pouze na základě licence udělené Energetickým regulačním úřadem. Na činnost agregace se vyžaduje licence na obchod s elektřinou. Držitel licence na přepravu plynu je oprávněn přepravovat plyn s výjimkou vodíku vysokého stupně čistoty. Licence se vždy vyžaduje na a) výrobu elektřiny ve výrobně elektřiny s instalovaným výkonem nad 100 kW propojené s přenosovou soustavou nebo distribuční soustavou, b) výrobu elektřiny ve výrobně elektřiny propojené s přenosovou soustavou nebo distribuční soustavou, pokud je ve stejném odběrném místě připojena jiná výrobna elektřiny, c) ukládání elektřiny v zařízení pro ukládání elektřiny s instalovaným výkonem nad 100 kW propojeném s přenosovou soustavou nebo distribuční soustavou, d) ukládání elektřiny v zařízení pro ukládání elektřiny propojeném s přenosovou soustavou nebo distribuční soustavou, pokud je ve stejném odběrném místě připojeno jiné zařízení pro ukládání elektřiny, e) výrobu elektřiny, pokud je na vyrobenou elektřinu poskytována podpora podle zákona o podporovaných zdrojích energie.*
[44] § 10 odst. 3 písm. a) zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů („**zákon o daních z příjmů**"). Podmínkou je, že příjem v souhrnu s ostatními příjmy dle § 10 zákona o daních z příjmů nepřesáhne za jeden kalendářní rok 50 000 Kč. Pokud ostatní příjmy v souhrnu tuto hranici přesáhnou, musí být zdaněny sazbou 15 %.
[45] Pokud je výrobna provozována za účelem podnikání, je licence vyžadována vždy, bez ohledu na instalovaný výkon. V takovém případě vyrobená elektřina vždy podléhá dani z příjmů. Podnikání je posuzování dle § 420 občanského zákoníku.
[46] § 7 odst. 1 písm. c) zákona o daních z příjmů. Zdaněno sazbou 15 % (bez ohledu na výši zisku).
[47] § 7 odst. 1 písm. c) zákona o daních z příjmů.

Nad 100 kW	Irelevantní – vyrobená elektřina vždy podléhá dani z příjmu.	ANO	ANO	15 % bez ohledu na výši příjmů[48]	Fyzická osoba provozující FVE o výkonu 55 kW pro vlastní spotřebu.

V případě příjmů z provozování zařízení pro ukládání elektřiny se výše uvedená pravidla uplatní analogicky jako v případě výroben elektřiny. To znamená, že pokud je zařízení pro ukládání elektřiny provozováno na základě licence, podléhají příjmy z této činnosti 15 % sazbě bez ohledu na výši tohoto příjmu.

Pro odstranění možných pochybností při určení instalovaného výkonu si dovolujeme upozornit na § 30a odst. 1 energetického zákona, který stanovuje, že *„za **celkový instalovaný** elektrický výkon **výrobny** elektřiny se považuje **součet hodnot instalovaných výkonů výrobních jednotek v místě připojení do elektrizační soustavy**."*

7.1.2 Úplatné sdílení elektřiny právnickými osobami

Pokud je provozovatelem právnická osoba, **podléhá vyrobená elektřina dani z příjmů vždy bez ohledu na instalovaný výkon** výrobny nebo účel vyrobené elektřiny. **Sazba daně** z příjmů činí v tomto případě **21 %**. Stejné pravidlo platí také u příjmů právnické osoby souvisejících s provozem zařízení pro ukládání elektřiny (jak v případě sdílení elektřiny, tak i v případě jiných příjmů spojených s provozováním zařízení pro ukládání elektřiny).

Výjimky:

U **veřejně prospěšného poplatníka** (jedná se například o spolky, územní samosprávné celky, naopak do této kategorie nespadají obchodní korporace – společnost s ručením omezeným, akciová společnost apod., družstva ani společenství vlastníků jednotek) pro **příjmy z nepodnikatelské činnosti, pokud jsou výdaje vynaložené v souvislosti s prováděním této činnosti vyšší než**

[48] Tamtéž.

příjmy. Jako příklad lze uvést energetické společenství / společenství pro obnovitelné zdroje na začátku jeho fungování, kdy nemá dosud splacenou počáteční investici do výrobny (náklady v podobě odpisů a úroků za úvěr budou vyšší než příjmy, které společenství při sdílení elektřiny v daném roce vygeneruje).

I kdyby veřejně prospěšný poplatník nevyužil výjimku zmíněnou výše podle § 18a odst. 1 písm. a) zákona o daních z příjmů, neboť jeho příjmy z úplatného sdílení elektřiny jsou vyšší než jeho náklady spojené s touto činností, může využít **alespoň speciálního snížení základu daně** podle § 20 odst. 7 zákona o daních z příjmů.

Zvýhodnění však nelze využít v případě, kdy je veřejný poplatník územním samosprávným celkem. Ostatní veřejně prospěšní poplatníci však mohou **základ daně snížit až o 30 %, maximálně však o 1 000 000 Kč**, pokud použijí takto získané úspory v následujícím zdaňovacím období ke krytí nákladů souvisejících s nepodnikatelskou činností.

Pokud by snížení o 30 % dosahovalo nižší částky než 300 000 Kč, může veřejně prospěšný poplatník daňový základ snížit právě až o 300 000 Kč (maximálně však do výše základu daně).

V případě neziskových organizací zaměřených na úplatné sdílení elektřiny se jedná o atraktivní daňové zvýhodnění, které zejména u menších energetických společenství a společenství pro OZE znamená, že jejich daň z příjmů bude reálně nulová.

U **společenství vlastníků jednotek** (SVJ) nejsou předmětem daně příjmy z příspěvků vlastníků jednotek na správu domu a pozemku (laicky řečeno tzv. **„fond oprav”**, viz § 18 odst. 2 písm. f) bod 2) zákona o daních z příjmů. Součástí tohoto příspěvku může být také cena za sdílenou elektřinu z výrobny na střeše SVJ, do níž vlastníci bytových jednotek společně investovali a nyní skrze příspěvek do “fondu oprav” tuto investici splácí.

U **spolků** jsou od daně z příjmů **osvobozeny příjmy ze členských poplatků** (§ 19 odst. 1 písm. a) bod 2) zákona o daních z příjmů. Pokud je elektřina ve spolku sdílena bezplatně nebo za zvýhodněnou částku mezi všemi členy, kteří uhradí paušální členský příspěvek, může tak spolek i členové získat finanční výhodu.[49]

7.2 Daň z elektřiny

Instalovaný výkon výrobny	Licence na výrobu elektřiny	Povinnost platit daň z elektřiny	Sazba daně	Vznik povinnosti přiznat a zaplatit daň?
Do 50 kW	NE	NE[50]	---	---
Do 50 kW	ANO	NE[51]	28,30 Kč/MWh bez DPH	Den vystavení vyúčtování[52]
Nad 100 kW	ANO	ANO	28,30 Kč/MWh bez DPH	Den vystavení vyúčtování[53]

[49] Beranová, E. Otýpková, L. Bakule, J. Praktický průvodce daněmi a sdílení elektřiny.
[50] § 8 odst. 1 písm. a) části 47. zákona č. 261/2007 Sb., o stabilizaci veřejných rozpočtů („**zákon o stabilizaci VR**“).
[51] Od nabytí účinnost Lex OZE III jsou od daně z elektřiny při sdílení osvobozeny i výrobny elektřiny do 50 kW s licencí.
[52] § 2 odst. 2 písm. b) části 47. zákona o stabilizaci VR.
[53] Tamtéž.

ES (i SOZE) má povinnost vystavit vyúčtování členovi společenství minimálně jednou za rok.[54] Vyúčtování je obvykle vystavováno častěji, avšak s ohledem na snížení administrativní zátěže **doporučujeme nastavit systém vyúčtování například jen jednou za 3 měsíce / půlrok**, a přiznávat a platit daň z elektřiny za tato delší období (namísto každého měsíce). Povinnost přiznat a zaplatit daň z elektřiny je nutné splnit **nejpozději do 25. dne následujícího kalendářního měsíce po vyhotovení vyúčtování**. Příslušný správce daně je celní úřad na území místně příslušného kraje. Místní příslušnost celního úřadu se řídí:

- U výrobce, který je fyzickou osobou místem pobytu,
- U výrobce, který je právnickou osobou sídlem.

Registrace a platba daně z elektřiny probíhá skrze portál veřejné správy.

Pokud jde o provozovatele zařízení pro ukládání elektřiny, povinnost platit daň z elektřiny se na něj nevztahuje, ať už elektřinu uloženou v zařízení pro ukládání elektřiny využívá jakýmkoliv způsobem (např. poskytování podpůrných služeb, sdílení uložené elektřiny ve společenství nebo prodej obchodníkovi s elektřinou).

Povinnost daň z elektřiny zaplatit a odvést má u sdílené elektřiny výrobce elektřiny, který sdílel elektřinu členovi komunity (jejímu odběrateli).

Dovolujeme si současně upozornit, že výrobce při fakturaci sdílené elektřiny regulovanou složku neřeší a fakturuje jen cenu za silovou složku elektřiny. Regulovaná složka sdílené elektřiny je fakturována obchodníkem v rámci standardní faktury za dodávku, jejíž součástí je i DPH (obchodník je vždy plátcem všech daní a tuto daňovou zátěž přenáší v rámci jím stanovené ceny na zákazníka).

[54] § 27e odst. 6 ve spojení s § 11 odst. 7 a 10 energetického zákona.

7.2.1.1 Daň z přidané hodnoty

Uplatní se běžná pravidla stanovená v zákoně č. 235/2004, Sb., o dani z přidané hodnoty. Posuzuje se tedy **primárně obrat společenství nebo jeho člena**.

Roční obrat společenství nebo jeho člena sdílejícího elektřinu	**Povinnost platit DPH**	**Sazba daně**	**Vznik povinnosti přiznat a zaplatit daň?**
Méně než 2 mil. Kč a subjekt se nepřihlásí k platbě DPH dobrovolně[55]	NE	---	---
Více než 2 mil. Kč	ANO	21 %	Den vystavení vyúčtování - daňové přiznání je nutné podat do konce následujícího kalendářního měsíce

[55] § 6 zákona č. 235/2024 Sb., o dani z přidané hodnoty.

8 Ekonomická udržitelnost a transparentnost

8.1 Mechanismy zajištění ekonomické udržitelnosti

Společenství v první vývojové fázi volí minimalistický přístup. **Rezervní fond** bude vytvořen až po realizaci první společné investice a bude v něm shromažďován případný budoucí zisk ES. Minimalistický charakter rozpočtu v počáteční fázi odráží skutečnost, že společenství nevlastní výrobní zařízení a vybrané nákladové položky jsou účtovány přímo zakládajícím členům mimo účetnictví společenství.

Společenství zavádí systém **řízení rizik**, který identifikuje, hodnotí a zmírňuje potenciální negativní faktory.

Regulatorní a právní rizika jsou spojena především s dodržováním podmínek dotačních programů a omezení týkajících se účasti velkých podniků a příspěvkových organizací.

Ekonomické riziko představuje zpočátku omezený objem sdílené elektřiny a nízké množství zapojených výroben, který je třeba prioritně řešit investicemi do nových výroben a aktivním vyhledáváním potenciálních nových členů s již instalovanými FVE. Pro zvýšení ekonomických přínosů společenství bude nezbytné systematicky rozšiřovat členskou základnu o další subjekty s vhodným profilem spotřeby a postupně optimalizovat složení skupin sdílení. Energetické společenství nemůže zprostředkovávat sdílení energie mezi nečleny, všichni účastníci skupin sdílení musí být řádnými členy společenství.

Specifickou pozornost je nutné věnovat rizikům spojeným s **příspěvkovými organizacemi** (riziko změny postoje zřizovatele, omezení investiční autonomie, transformační riziko) a s **veřejnoprávním charakterem města** (riziko politické diskontinuity, regulační požadavky, potenciální střet zájmů). Pro jejich zmírnění je nutné sledovat aktuální regulaci a udržovat transparentní komunikaci mezi členy společenství.

Finanční plánování a kontrola stojí na aktivní roli jeho koordinátora, který by se měl věnovat jak plánování, tak sledování a vyhodnocování energetických toků. Klíčovým nástrojem je propojení výrobních a spotřebních zařízení prostřednictvím centralizovaného softwarového systému, který umožňuje sledovat tok energie v reálném čase. Díky této digitální infrastruktuře bude mít společenství k dispozici data potřebná pro řízení spotřeby a výroby, predikce i optimalizaci provozu – to vše s využitím chytrých elektroměrů napojených na řídicí software.

8.2 Zajištění transparentnosti

Transparentnost je začleněna do procesu **vyúčtování sdílené elektřiny** prostřednictvím standardizovaného systému, který zajišťuje jasnou identifikaci objemu sdílené elektřiny, použité ceny a výsledných finančních závazků. Tento systém minimalizuje potenciální nejasnosti či spory mezi členy a přispívá k budování důvěry v rámci energetického společenství.

Členská schůze jako nejvyšší orgán energetického společenství má výhradní pravomoc schvalovat **hospodaření a vnitřní předpisy** týkající se majetkových aspektů fungování společenství. Tato koncentrace rozhodovacích pravomocí u kolektivního orgánu přispívá k transparentnosti ekonomických rozhodnutí. Všechny **hospodářské výsledky a účetní závěrky** jsou pravidelně předkládány Členské schůzi a po jejich schválení zpřístupněny všem členům společenství.

Nezávislý dohled nad hospodařením společenství vykonává **Kontrolní komise** s rozsáhlými pravomocemi. Má kompletní přístup k účetnictví, smluvní dokumentaci a interním předpisům, právo pozastavit účinnost rozhodnutí jiných orgánů v případě jejich rozporu s právními předpisy nebo stanovami a povinně se vyjadřuje k rozhodnutím o nakládání s majetkem v hodnotě nad 1 000 000 Kč.

Stanovy budou ukládat Výboru povinnost vyžádat si stanovisko základních členů ve všech záležitostech, které se jich přímo dotýkají, včetně ekonomických otázek. Přestože tato stanoviska nemají povahu závazného souhlasu, jejich systematické zohledňování posiluje legitimitu přijímaných rozhodnutí.

Koordinátor energetického společenství zajišťuje průběžnou distribuci relevantních ekonomických informací a přípravu analytických podkladů pro rozhodování Výboru a Členské schůze. Tento systém pravidelného informování vytváří předpoklady pro transparentní fungování energetického společenství a budování vzájemné důvěry mezi členy.

9 Řešení potenciálních konfliktů a nerovností

9.1 Identifikace možných zdrojů konfliktů

Rozdílná úroveň majetkového zapojení členů představuje významný **potenciální zdroj napětí**. Potenciální zdroj napětí může pramenit dále ze skutečnosti, že vyšší členové mají v ES dominantní postavení díky svému podílu na hlasovacích právech, někteří z vyšších členů pak budou disponovat více hlasovacími právy než ostatní. To může vést k pocitu **nerovného postavení u ostatních členů společenství**. Tento nepoměr se projevuje i v rozhodovacích procesech a může vyústit v situace, kdy menší členové vnímají své omezené možnosti ovlivnit strategická rozhodnutí.

Odlišné úrovně výhod plynoucích z členství mohou vést k **nespokojenosti a konfliktům**, neboť by mohly **zvýhodňovat některé členy** na úkor jiných. Rozdíly mezi řádnými členy s hlasovacími právy a základnímu členy s poradním hlasem mohou být zdrojem napětí, zejména pokud existuje nerovnováha v přínosech.

9.2 Preventivní opatření

Společenství zavede transparentní systém rozdělování vyrobené elektřiny založený na jasně definovaných alokačních klíčích v rámci statické metody sdílení. Tento přístup odstraní možné vnímání svévolnosti při sdílení vyrobené elektřiny a poskytuje všem účastníkům jasný a ověřitelný mechanismus určení jejich podílu na sdílené elektřině. Minimalistický koncept rozpočtu v počáteční fázi s důrazem na eliminaci fixních finančních závazků před ověřením funkčnosti systému sdílení elektřiny **snižuje finanční rizika** a **minimalizuje možné ekonomické ztráty**. Transparentní a nediskriminační proces přeměny základního členství na vyšší je zakotven ve stanovách, což zajišťuje, že posun v hierarchii společenství je založen na objektivních kritériích.

Stanovy energetického společenství detailně upravují rozhodovací mechanismy. Jasná specifikace postupů pro vystoupení ze společenství garantuje, že účast zůstává plně dobrovolná a **každý člen má právo jednostranně ukončit své členství**. Povinný konzultační proces se základními členy v záležitostech, které mají přímý dopad na jejich postavení, zajišťuje, že i subjekty bez formálních hlasovacích práv **mají možnost vyjádřit svá stanoviska**.

10 Časový plán a doporučení

10.1 Časový harmonogram

Přípravná fáze (od února 2024 do 31. srpna 2025, doporučeno)

Přípravná fáze projektu energetického společenství vyvrcholí do 31. srpna 2025, kdy budou dokončeny a předány všechny finální podklady a výstupy před vlastním založením společenství.

Přípravná fáze zahrnuje přípravu samotného projektového záměru a tvorbu veškeré dokumentace.

Založení společenství (do 30. září 2025)V září 2025 bude následovat intenzivní příprava finálních dokumentů určených ke schválení zakládajícími členy. Tyto dokumenty zahrnují zejména stanovy, smlouvy o sdílení elektřiny a další nezbytné právní podklady pro fungování energetického společenství. Schválení těchto dokumentů a oficiální vznik energetického společenství proběhne v září 2025, přičemž nejzazším termínem pro dokončení tohoto procesu je 30. říjen 2025.

Od září 2025 do října 2026 bude probíhat příprava na zapojení dalších členů. V tomto období by mělo dojít především ke vstupu příspěvkových organizací a okolních obcí do ES.

První fáze provozu (první čtvrtletí 2026)

Počátek roku 2026 bude věnován první fázi provozu, která se zaměří na ověření funkčnosti sdílení energie s minimálními náklady. Během prvního čtvrtletí 2026 proběhne testování a optimalizace nastavených procesů, komunikačních kanálů a technologického propojení. Tato fáze je klíčová pro identifikaci případných problémů před rozsáhlejším rozvojem.

Systematický rozvoj společenství (2Q 2026 - 2030)

Od druhého čtvrtletí 2026 až do roku 2030 bude následovat postupná realizace společných projektů a systematické rozšiřování členské základny o další subjekty. V tomto období bude společenství realizovat investice do nových zdrojů energie a optimalizovat systém sdílení podle získaných zkušeností z první fáze provozu.

Rozšíření o velké podniky (od 2031)

V roce 2031, po uplynutí pěti let od založení, vznikne možnost rozšířit energetické společenství o velké podniky jako plnohodnotné členy. Toto časové omezení vyplývá z podmínek dotačního programu a legislativních požadavků. Rozšíření o tyto subjekty představuje významný potenciál pro další rozvoj.

Tento projekt je financován Evropskou unií v rámci Národního plánu obnovy.